

JÖESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 29-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Sectia III.

Kiadótulajdonos:
„JOESTET” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. APRILIS 18.
VIII. évfolyam, 103. szám.

Kedd

Roosevelt üzenetének hatása alatt áll a világ közvéleménye

Gafencu külügyminiszter vezetésével román küldöttség utazott Berlinbe. Magyar államférfiak római útja. III. Viktor Emanuel elfogadta az albán koronát. Berlin lázasan készül Hitler 50-ik születésnapjának megünneplésére. Páris továbbra is nyugtalanul figyeli a spanyol eseményeket

Berlin és Róma közös választ szándékoznak adni Roosevelt üzenetére

Vasárnap sem szükködött politikai eseményekben. Rómában III. Viktor Emanuel uralkodó hivatalosan is elfogadta a felajánlott albániai koronát és ezzel a nagy port felvert események véget értek. — Gafencu külügyminiszter a protokoll-főnök és Fabritius berlini német követ társaságában elindult Berlinbe, ahol két napot fog időzni Ribbentrop külügyminiszter vendégeként. Elutaztak Rómába gróf Teleki miniszterelnök és gróf Csáky külügyminiszter is. Mindkét látogatás igen jelentős és bizonyára fontos eredményei is lesznek. — XII. Pius pápa rádiószózatot intézett a spanyol nemzethez, kérve Franco tábornokot, hogy alkalmazzon nemeslelkű engesztelődést volt ellenfeleivel szemben. — A francia sajtó igen élénken figyeli az ibériai félszigeten folyó demokrácia-ellenes propagandát és nyíltan hangoztatja, hogy Francia-Marokkó és Gibraltár megtámadását tartja. A német fővárosban a hivatalos munkaszünet ellenére is lázas munka folyt, hogy a főváros nagy pompával ünnepelhesse meg Hitler vezér- és kancellár 50-ik születése napját. A nemzetközi sajtót Rooseveltnek Rómához és Berlinhez intézett távirati üzenete foglalkoztatja. A német lapok rendkívül éles hangnemben támadják az elnök politikáját, amelyet németellenesnek minősítenek és szeméretlik, hogy mindent elkövet a német-amerikai ellentét kiélezésére. A demokráta sajtó viszont élénk megelégedéstől hangos. Feltűnő, hogy az olasz lapok mindezekig nem foglaltak állást az ügyben, de az általános vélemény szerint azért van így, mert Róma megakart várni Berlin állásfoglalását. — Végül érdekes, hogy Belgiumban Pierlot új kormányát a szociáldemokráta párt figyelembevétel nélkül kívánja megalakítani, ami aligha sikerül és hogy Macsek és Cvetkovics között a megbeszélések ma újra megkezdődtek a horvát-szerb ellentét kiélezésére.

XII PIUS RÁDIÓSZÓZATA A SPANYOL NEMZETHEZ (VATIKÁNVÁROS.) (Stefani.) XII. Pius pápa üzenetében tegnap rádiószózatban üdvözölte a spanyol nemzetet abból az alkalomból, hogy határai között helyreállt a béke. Reményét

fejezte ki a továbbiak során afelett, hogy a krisztusi szeretet útján belső kibékülés is minél hamarabb megtörténik, majd arra kérte a Caudillot, hogy a kiengesztelődést segítse elő elnéző és megbocsájító nemeslelkűséggel.

III. VIKTOR EMÁNUEL HIVATALOSAN IS ELFOGADTA AZ ALBÁN KORONÁT (RÓMA.) (Stefani.) A quirinálj trónteremben tegnap az albán küldöttség a Duce, a királyi hercegek, a diplomáciai képviselők, továbbá az olasz kormány tagjai jelenlétében ismételt felajánlotta III. Viktor Emanuel uralkodónak az albán koronát. A felajánlás szövegét olaszul és albánul olvasta fel az albán kormány miniszterelnöke. Az olasz uralkodó válaszában kijelentette, hogy a felajánlást elfogadja és a büszke és bátor albán nép-

Roosevelt üzenete és a német sajtó

(WASHINGTON.) (United Press.) A világsajtó részletesen foglalkozik Roosevelt elnök üzenetével és azt párt állásának megfelelően ítéli meg. A brit és francia lapok megjegyzik, hogy a totális államok vezetőihez intézett békeüzenet a legjobban időben érkezett, mert a feszültség már-már kirobbanással fenyeget. Az utóbbi időben sok sajnálatos esemény történt és az erőszakosan fellépők mindig a fasiszta államok voltak. Ha az elnök ezért üzenetét, amely a békeszeretet egyik legszebb példája és okmánya lehet, Berlinhez és Rómához címezte, helyesen járt el, mert e két állam felelőseitől függ az emberiség nyugalma.

A német lapok a már szinte szokásossá vált Amerika-ellenes hangnemben írják az üzenetről. Legtöbbje hangsúlyozza, hogy

Németországhoz intéztek már egyszer üzenetet Amerika részéről. Az üzenő akkor is egy elnök volt, Woodrow Wilson, aki bizonyos 14 pontot alkotott az emberiség békéjének megvalósítása érdekében. Hogy az üzenet vége mi lett, azt a következők meg is mutatták. Ezért a fasiszta és nemzeti szocialista felfogás szerint Roosevelt

nek szerető, gondos uralkodója lesz. — Minden törekvésem arra fog irányulni — mondotta — hogy az országot felvirágoztassam és szebb jövőt teremtek lakóinak.

ÉRDEKES FRANCIA RENDELET

(PÁRIS.) (Havas.) A francia hivatalos lap érdekes rendeleteket közöl az idegenekkel kapcsolatban. Ezek szerint az idegenek 18-40 év között jelentkezhetnek a francia hadseregbe való szolgálatra. Azok az idegenek, akik ellátásra szorulnak, 20-40 év között, sorozás kötelesek. Idegen egyesületeket alapítani kizárólag csak belügyminisztériumi engedéllyel lehet. Tag is csak úgy lehet valaki már meglévő idegen egyesületben, ha ennek működését a kormány továbbra is engedélyezi. Az ellenszegülőket súlyosan büntetik.

elnök szavaiban sücs meggyőző erő és biztos alap, amire építeni lehet. Lehet, hogy szándéka jó volt, de hibázott és pedig ott, amikor azt hitte, hogy az emberek emlékezete kihagy. Németországban azonban a háborút követő évek nem engedték meg ezt és ezért a nép szívében élénken él az első csalódás története. Nem fog tehát eltérni eddigi útjáról semmi körülmények között, hiába is igyekeznék szép jövőket ígérni. Kicsit furcsa, hogy éppen Roosevelt elnök üzen a békéről, amikor a Harmadik Birodalom elleni állandó harcot nem elnézte, de látszólag támogatja is. Az is különös — írják a lapok — hogy az üzenetet ugyan időben bemondotta a moszkvai leadó, de már kész nyomtatásban közzölték a francia lapok is, mielőtt talán maguk az illetékesek kézhez vehették volna. Ebből az derül ki, hogy a szöveget megelőzőleg közölték Moszkvával, Londonnal és Páriszal is és hogy azt kizárólag propaganda céljából szerkesztették meg. Ezek után nem lehet rossz néven venni a címzetektől, ha azt meg nem hallották tekintik. Roosevelt elnök párt-ember és most közelednek a vá-

lasztások, ahol öt harmadszor is jelölni akarják. Ő mindenesetre nyert választói előtt ritkán tapasztalt tevékenységével. Ez nem akar bírálattal lenni — mondja a Völkischer Beobachter — csak rávilágítás azokra a szempontokra, amelyek az üzenet megszületésében szerepet játszottak. Németországot azonban ki kellett volna hagyni a játékból, mert nincsenek támadó szándékai a felsorolt államok ellen, de vannak jogos követeléseik, amelyeknek teljesítését méltán elvárhatja. Amerika szeretne háborút előidézni — hangoztatja a Morgenblatt — mert hiszen világos, hogy a rendkívül elhibázott gazdaságpolitika miatt az USA-ban elképesztően növekszik a fogalkozás nélküliek száma. Ezeket az embereket pedig csak úgy tudnák alkalmazni, ha a hadiszergyárakat éjjel-nappal foglalkoztatni tudnák. Ez az üzlet megmenthetné a roosevelti politikát a teljese csődtől.

A Morgenblatt további nyilván sugalmazott soraiban igen éles bírálatban részesíti a táviratot és visszautasítja azt a felfogást, hogy azt bárminő indokkal igazolni lehetne.

Az olasz sajtó tartózkodik minden megjegyzéstől és hasonlóan járnak el a lengyel és a jugoszláv lapok is. Előrelátható azonban, hogy az éles német sajtó viszonylag még sok vitára fog alkalmasítani.

MUSSOLINI ÉS GÖRING MEGBESZÉLÉSEI

(RÓMA.) (Stefani.) Mussolini miniszterelnök Ciano gróf és a római német nagykövet, von Mackensen jelenlétében másfélórás megbeszélést folytatott Göring marsallal, amelyben

kiecsérelték nézeteiket az új eseményekre vonatkozólag és megállapodtak azokban az irányelvekben, amelyeket a tengelyállamok a brit bekerítési politikájával szemben tovább is alkalmazni fognak. A tárgyalásokról nem adtak ki hivatalos jelentést.

A megbeszélés után Göring marsall fogadta a német kolónia tisztelgését és előtte nagyobb beszédet mondott.

Az olaszországi németekre — hang sulyozta többek között — különösen szép hivatás vár. Magatartásukkal erősíteniük kell a kapcsolatot a fasiszta Itália és a nemzeti szocialista Harmadik Birodalom között.

Este a miniszterelnöki palotában fogadás volt a német vendég tisztelőire, amelyen résztvettek a fasiszta párt, a társadalom előkelőségei, továbbá a kormány tagjai is.

ELINDULTAK RÓMÁBA A MAGYAR MINISZTEREK

(BUDAPEST.) (MTI.) A magyar miniszterelnök és külügyminiszter elindultak római útjukra. Gróf Teleki Pál a Stefani hírszolgálati iroda budapesti tudósítója előtt nyilatkozott utjukról és kijelentette, hogy a legnagyobb örömmel megy Rómába, hogy Mussolini miniszterelnökkel, Magyarország nagy barátjával találkozassék. A római sajtó hasábos cikkekben foglalkozik a látogatás jelentőségével és több

lap közli a miniszterek fényképeit és életrajzát is.

VARSOBAN MIT SEM TUDNAK BECK PÁRISI UTJÁRÓL

(VARSO.) (Express.) A varsói lapok egyöntetűen megállapítják, hogy azok a külföldön elterjedt hírek, amelyek Beck külügyminiszter párisi utjáról szólnak, nem felelnek meg a valóságnak, mert arról, hogy a külügyminiszter rövid időn belül oda utazna, kormánykörökben senki sem tud semmit. Az említett cikkek tehát nem egyebek kitalálásokról és következtetésekről.

SZERB-HORVÁT TÁRGYALÁS

(ZÁGRÁB.) (Avala.) Cvetkovic miniszterelnök és Macsek parasztpárti vezér között ma újra megindulnak a megbeszélések.

PIERLOT TERVE

(BRÜSSZEL.) (Havas.) Pierlot designált miniszterelnök elhatározta, hogy kormányát a szociáldemokrata párt tagjainak kihagyásával alkotja meg. Kísérlete elé nagy érdeklődéssel tekintenek, de annak nem sok eredményt jósolnak.

FRANCO TÁBOROK BEVONULT SEVILLÁBA

(SEVILLA.) (Reuter.) Franco táborok tegnap tartotta meg ünnepélyes bevonulását Sevillába, amelynek lakossága kitörő lelkesedéssel fogadta. Ma nagyszabású csapatfelvonulás lesz, amelyen 70.000 katonát jelenik meg. Az ünnepélyes akción részt vesznek a diplomáciai testületek delegációi is.

A TANGERI ÉS GIBRALTARI KÉRDÉS

(PÁRIS.) (Havas.) A francia sajtó cikkeiből kiderül, hogy Párisban és Londonban egyre nagyobb aggodalommal szemlélik a Spanyolországban tapasztalható német és olasz befolyást. Általános az a vélemény, hogy a nemzeti Spanyolország rövid idő alatt elklasztatást vesz fel a demokrácia államokkal szemben és így kézen fekvő, hogy Tanger és Gibraltár veszedelembé kerülnek. Az Intransigeant nyíltan felteszi a kérdést,

vajjon Spanyolország igényt tart-e Gibraltárra és Francia Marokkóra?

A Jour tudni véli, hogy Petain tábornok megbízást kapott arra, hogy az egyre növekvő és a Tanger és Gibraltár elfoglalása érdekében folyó propaganda ellen tiltakozzék.

A HITLER-ÜNNEPSÉGEK PROGRAMJA

(BERLIN.) (DNB.) Hitler kancellár 50. születése napját, mint tudvalevő, az ország nagy pompával ünnepli meg. A sajtó közli az ünnepek pontos programját. E hó 19-én délután a párt főemberei fognak tisztelni a Führer előtt, majd ezután a kancellár ünnepélyesen megnyitja a berlini „Ost-West“ (kelet-nyugat) utat, amely 8 és fél kilométeres hosszúságban szeli át a fővárost. Göbbels dr. propagandaügyi miniszter este 18.30 (romániai idő 19.30) órakor az összes német leadók által közvetített rádióbeszédet mond. Ezt követőleg fátylaszövet lesz a kancellári palota előtt. Másnap délután fogadja a kancellár a diplomáciai kart és a kormány tagjait, majd megkezdődik félmillió katonai felvonulása az eddig feljegyzettek között a legnagyobb szabású csapatszemle, amely az Ost-West uton megy végbe. Az utvonalon már állnak az oszlopok és megépítették a tribünöket, amelyek 600.000 néző befogadására alkalmasak. Az oszlopokra a birodalom zászlói és címerei kerülnek és gazdagon feldiszi- tlik a tribünöket is, ahol a külföldi küldöttségek számára külön helyeket tartanak fenn.

ROOSEVELT ÜZENETÉNEK HATÁSA

(PÁRIS.) (Rador.) Az egész francia sajtó és közvélemény Roosevelt rádió-üzenetének hatása alatt áll, amelyet rendkívül kedvezően fogad. A Le Jour, a Petit Parisien, a L'Ordre hasábjain tartózkodással ír és kijelenti, hogy elsősorban is olyan nemzetközi érte- kletet összehívására volna szükség, amely az utóbbi idők mozgósítási és fegyverkezési intézkedéseit venné fel-
jólvizsgálat alá. Sajnálatos, hogy az

Egyesült Államok nem csatlakoztak a nemzetek úgynevezett béke-ligájához, bár kétségtelen, hogy az Egyesült Államok az utóbbi időben a béke biztosítása érdekében sok hasznos lépést tettek. Leon Blum a Le Populaire hasábjain hangsúlyozza, hogy az úgynevezett békeöröknek kell tömörülniök a világbéke biztosítására.

(RÓMA.) (Rador-Havas.) A hivatalos álláspont Roosevelt távirati üzenetével szemben a leghatározottabban elzárkózó. Roosevelt üzenetét a totális államok elleni manőverek egyik újabb fejezetének tekintik.

(MOSZKVA.) (Rador-Havas.) Hivatalosan még nem foglaltak álláspontot Roosevelt üzenetével kapcsolatban, de valószínűleg azt kedvezően fogják fo-

gadni.

(BERLIN.) (Rador-Havas.) A Deutscher Dienst című lap közli a hivatalos álláspontot a Roosevelt-üzenet ügyében és kijelenti, hogy az illetékes német politikai körök a teljes elutasítás álláspontjára helyezkednek. Az üzenetről Párisból és Londonból érkező táviratok útján értesült a közvélemény. Róma és Berlin a további lépések tekintetében állandó érintkezésben vannak és valószínű, hogy közös nyilatkozatban felelnek Roosevelt üzenetére. Másrészt hangsúlyozzák, hogy miután Mussolini és Hitler már több ízben leszögezték a maguk álláspontját, szükségtelennek látszik, hogy sür- gős választ adjanak erre az üzenetre, amely egyébként csak nagy általános- ságokat tartalmaz.

Csáky gróf nyilatkozatának visszhangja

(BUCURESTI.) A Timpl című lap szombati száma a magyar külügyminiszterium félhivatalosának, a Pester Lloydnak cikkét közli gróf Csáky magyar külügyminiszter nyilatkozatával kapcsolatban. A Pester Lloyd szerint — amint a Timpl írja — tévedés volna azt hinni, hogy a Romániának nyújtott angol biztosíték a magyarokkal szemben tételt meg. Magyar országnak Romániával szembeni álláspontja az, amelyet Csáky külügyminiszter legutóbbi beszédében kifejtett. Ezt a kijelentést ismerik Bukarestben is. A két ország együttműködésének elengedhetetlen feltétele a kisebbségi jogok tiszteletben tartása.

A Seara című lap így ír: Románia békét akar, de jogából nem enged. A kisebbségi kérdésben Románia nem adós, hanem hitelező. Sem adnivalója, sem követelnie nincs senkitől, de mindenkivel hajlandó együttműködni, aki biztosítja határait. Az angol biztosíték nem irányul egyik állam ellen sem, csak az ellen, aki meggondolatlanul fenyegetni próbálja Románia területi épségét.

METAXAS KÖSZÖNETE

(ATHÉN.) (Rador-Havas.) Metaxas miniszterelnök tegnap az angol és francia meghatalmazott miniszterek előtt Görögország köszönetét tolmácsolta a két állam által bejelentett szavatosságért. A miniszterelnök kijelentette, hogy Görögország nem lát ugyan veszélyt fennforogni, de a felajánlott segítséget minden esetre szívesen veszi.

(WASHINGTON.) (Rador-Havas.) Roosevelt üzenete itt kedvező fogadtatásra talált és azt hiszik, hogy az tulajdonképpen megelőzője akart lenni Amerika semlegességi politikájára megváltoztatásának. A kisebb államok sajtói ugyancsak kedvezően fogadják Roosevelt üzenetét, bár nem tartják valószínűnek, hogy annak gyakorlati eredményei is lennének.

ANGLIA FEGYVERKEZIK

(LONDON.) (Rador-Havas.) A brit területi hadsereg létszámának emelése tekintetében a következő intézkedések történtek: A gyalogsági ezredek felerészben elérték a háborús lét számot és megkezdődött a második vonalbeli ujoncok toborzása is, hogy a hadsereg létszáma megkettőződjék. A londoni gyalogsági egységek elérték a hadilétszámot. A London Skottish zászlóalj is a hadilétszámra emelke-

dett és megkezdődött az újabb hadi egységek ujoncozása.

ESZTORISZÁG IS ERŐSIT

(TALLIN.) (Rador.) Esztoriszagban a katonai szolgálati időt egy évről más fél évre emelték fel.

A GÖRÖG SAJTÓ ÁLLÁSPONTJA

(ATHÉN.) A görög sajtó élénken kommentálja Anglia és Franciaország kezdeményezéseit a védelmi politika megszervezésére. Különösen nagyjelen- tőséget tulajdonítanak a szovjettel folytatott tárgyalásoknak.

BERLINBE UTAZOTT A ROMÁN KÜLDÖTTÉG

(BUCURESTI.) (Rador.) Gafencu külügyminiszter tegnap 13 óra 20 perckor elutazott Berlinbe. Kíséretében voltak Fabricius bucaresti német meghatalmazott miniszter, protokoll-főnök, továbbá Pusca és Liviu Pop, a miniszterium kabinetirodájának főtisztviselői. Az állomáson Gafencu minisztert Calinescu miniszterelnök, Mitita Constantinescu pénzügyminiszter és Slavescu beruházási miniszter bucsuztat- ták számos előkelőség kíséretében. Tegnap este 8 óra 45 perckor az északi pályaudvarról egy nagyobb csoport román újságíró is elutazott Berlinbe, hogy Gafencu külügyminiszter kíséretében részt vegyenek a Hitler kancellár 50-ik születésnapja alkalmából rendezendő nagy ünnepeken.

HITLER ÉS RIBBENTROP MEG- BESZÉLÉSE

(MÜNCHEN.) (Rador.) Hitler kancellár vasárnap hosszabb megbeszélést folytatott Ribbentrop külügyminiszterrel. Azt hiszik, hogy a Roosevelt üzenetével kapcsolatos kérdéseket tárgyalták meg. Lehetséges, hogy Hitler kancellár maga válaszol az üzenetre, bár ez nem egészen valószínű. A válaszáadás azonban semmiesetre sem történik meg a kancellár 50. születésnapja alkalmából rendezendő ünnepek befejezése előtt. Ugyanakkor Münchenből jelentik, hogy Hitler kancellár tegnap este Dietrich sajtó- főnök kíséretében különvonaton Berlinbe utazott. Ugyancsak vasárnap este repülőgépen Berlinbe utazott Ribbentrop külügyminiszter is.

TÁRGYALÁSOK A NÉMET-OLASZ IDŐSZERŰ KÉRDÉSEK RŐL

(RÓMA.) Tegnap délután a Venezia

palotában Mussolini újabb megbeszélést folytatott Göring vezértábornaggyal a két országot érintő időszerű kérdésekről. Beavatottak szerint megvitatták Roosevelt üzenetét is.

MAGYARORSZÁG SZEREPE

(BUCURESTI.) Az Universul londoni levelezője Augur aláírással érdekes cikkben vázolja az angol-lengyel egyezmény következtében előállott új politikai helyzetet és ebben többek között a következőket mondja: „Közép-európának legérzékenyebb pontja nem Albánia, hanem Magyarország. Ez az állam, amely sok éve az olasz politikához fűzte magát, a német törekvéseknek is hasznos támaszpontja volt. Mégis a kárpátaljai kérdésben a magyarokkal szemben tanúsított német ellenállás Budapesten rendkívül mély benyomást tett és komoly arcvonalat alakított ki a nemzeti szocializmus ellen. Azóta ez a magyar ellenérzés még csak növekedett és úgy hisszük, hogy a budapesti lengyel meghatalmazott miniszter élt az alkalommal, merő az angol szerződés által kiterjesztett lengyel érdek most már az, hogy Magyarország minden körülmények között megőrizze függetlenségét. Lengyelország, mint a magyar államnak régi és őszinte barátja, mialatt egy részről arra törekszik, hogy Budapestet pacifikálja, a másik oldalon közelebb akarja hozni Romániát Magyarországhoz. Ha ez a vállalkozás sikerül, a hatalmas eredmény mellett az egész albán kérdés árnyékba kerül. Magyarország a „Drang nagy Osten“ elvével szemben annyira fontos pontja a dunavölgyi védelemnek, hogy logikusan nem gondolunk mást, mint azt, hogy a Lengyelországnak nyújtott angol biztosíték a magyar függetlenség érintése esetén is szintén működésbe jön. Lehet, hogy ezen megállapítással elébe végünk az eseményeknek, de az a meggyőződésünk, hogy a Magyarország részére feltételezett angol biztosíték törvényes záradéka az angol-lengyel szerződésének.”

BONNET ÉS A TÖRÖK NAGYKÖVET TÁRGYALÁSAI

(PÁRIS.) (Rador-Havas.) Bonnet külügyminiszter tegnap egyetlen külföldi diplomatával tárgyalt: Suad Davaz török nagykövettel.

A BÉKE BIZTOSÍTÁSA

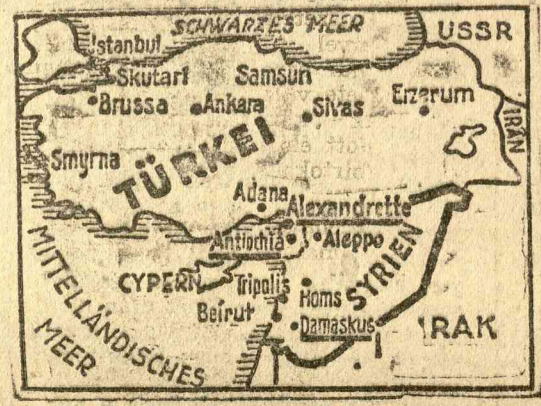
(LONDON.) (Rador.) De Valera vasárnap Ellisben beszédet tartott és kijelentette, hogy hite szerint csakis megfelelő előrelátással lehet biztosítani a békét. Reméli, hogy Roosevelt javaslata nem talál visszautasításra. Majd kijelentette, hogy Írország védelmi intézkedéseket tesz, mert Eire kormánya megértette, hogy viszály esetén bizton- sítania kell az állam semlegességét. Éppen ezért rövidesen néhány ezer önkéntest fognak toborozni. Máskülönben a kormány szakadatlanul azon dolgozik, hogy a két ir területet egyesítse.

LENGYEL-SZOVJET KAPCSOLATOK

(LONDON.) Varsói hírek szerint Lengyelországnak a szovjettel szembeni magatartása megváltozott. Állítólag szó lehet egy orosz-lengyel légi egyezmény megkötéséről, sőt egyes lengyel politikai tényezők úgy vélik, hogy Lengyelország engedélyt adhat bizonyos számú szovjet-katonaság átvonulására is lengyel területen. A hírek azonban még megerősítést igényel- nek.

ÜDVÖZLŐ TÁVIRATOK ROOSEVELTNEK

(WASHINGTON.) (Rador.) Roosevelt elnök üzenete alkalmából üdvözlő táviratokat kapott Brazília és Kolumbia elnökeiktől továbbá, továbbá a szovjet-uniótól. Az amerikai lapok közlik a Le Temps cikkét, amely szerint nem valószínű, hogy Hitler és Mussolini teljesen tagadó választ adnának Roosevelt üzenetére, bár tulsok eredményt ettől az akciótól nem lehet várni.

A szandzsák

Az alexandrettei szandzsák bir- tokáért ismét igen nagy politi- kai vetélkedés indult meg. Hírek szerint Törökország magához akarja csatolni az egész területet

Reuter jelenti:

(LONDON.) A brit közvéleményt egyre jobban nyugtalanítják a megisméltódó és szaporodó bombamerényletek. A lapok energikusan követelik a Scotland Yard vezetőségének átszervezését és a személyzet szaporítását. Az Observer nyílt levélben fordul a belügyminisztériumhoz, kérve az azonnali intézkedést.

(LONDON.) VI. György uralkodó magánkihallgatáson fogadta Kanada londoni megbízottját a windsori kastélyban. A dominium képviselője részletesen beszámolt a királylátogatás alkalmából tervezett programról.

(BELFAST.) A hatóságoknak sikerült a legutóbbi bombamerényletek 4 tettesét sinnfeinista fiatalemberek személyében elfogni.

(ALICANTE.) Egy gyermekcsoport a város közelében réten repülőbombára bukkant. A bomba, amelyet a gyermekek tovább akartak görgetni, felrobbant és négy gyermeket darabokra tépett, nyolcat pedig többé-kevésbé súlyosan megsebesített.

(VARSÓ.) Jesov, volt GPU főnök és későbbi közlekedési népbiztos helyettes ellen elkészült a vádirat, amely a legutóbbi működésében tanúsított szabotázs miatt kéri súlyos megbüntetését.

(VARSÓ.) A lengyel hatóságok újabb komminsta propagandáról rántották le a leplet. Tizennégy személyt letartóztattak. A vádlottak ez év augusztus 1-re terveztek nagyobb szabású megmozdulást.

(PÁRIS.) A belügyminisztérium a feszült politikai helyzetre való tekintettel betiltotta a Doriot-párt vasárnapra tervezett gyűlését. Doriot volt az, aki legutóbb lapjában élesen kikelt a brit politika ellen és veszélyesnek minősítette Franciaországra nézve azt.

(PÁRIS.) Az egyik külvárosi bankfiókot falbontással akarták kirabolni. A tervet az épület házmeesterének kis négyéves leánykája hiúsította meg, aki meghallotta a pincéből jövő kopácsolást és szüleit figyelmeztette a zajra. A tetteseket két rovtomultu betörő személyében elfogták.

(MÜNCHEN.) A bajor fővárosban tegnap rendezték meg a német „Hitler ifjak napját“, amelyen Baldur von Schirach ifjúsági vezér tartott nagyobb beszédet.

(BIRMINGHAM.) A főposta épülete ellen bombamerényletet kíséreltek meg, amely szerencsére nem sikerült, mert a pokolgépet felfedezték és ideje korán ártalmatlanná tették.

(JERUZSÁLEM.) A Jeruzsálemben tartózkodó kairói arab kiküldöttek tegnap kihallgatáson jelentek meg Mac Michael kormányzó előtt és kérték, hogy függesse fel a Lydda városra kirótt szigorú rendszabályokat. A kormányzó a kérést elutasította.

(JERUZSÁLEM.) A tulkerami kerület brit biztosa ellen merényletet akartak elkövetni, de a hatóságok ébersége meghiúsította a tervet. Két arabot letartóztattak és átadták őket a hadbírósnak.

(BERN.) A svájci sajtó hosszú cikkekben foglalkozik a szövetségi elnök lausannei beszédével és azt igen nagy fontóságonak minősíti.

(LONDON.) Oswald Mosley, a brit fasisztapárt vezére Roosevelt üzenetével kapcsolatban feltűnő olasz és németbarát nyilatkozatot tett.

(RÓMA.) Ciano gróf Göring marsall és felesége tiszteletére villásreggelit adott.

(JERUZSÁLEM.) A lyddai arab polgármestert és fiát a legutóbbi események folyamán tanúsított magatartásukért 3 havi gyűjtőtáborba való szállításra ítélték. Ghezában lelőttek egy arab tanácsost. Haifában nagy zsidóellenes arab tüntetés volt, amelynek során 3 zsidót lelőttek.

— Uj szörny tűnt fel. Mint Genfből jelentik, genfi halászhalk kigyóhoz hasonló óriási szörnyeteket láttak a Rhone folyóban. Hosszúsága legalább hét méter. A halászhalk lélekszakadva menekültek előle.

Koronatanács volt II. Károly király
Öfelsége elnökletével

(BUCURESTI.) A miniszterelnökségi közléssel kapcsolatosan kijelentik, hogy egyelőre a behívott idősebb korosztályok hazabocsátásáról van szó, de ezt további intézkedések fogják követni.

A NEMZETI LETÁR-
MINISZTER UTJA

(BUCURESTI.) Traian Pop, a nemzeti letárminiszter visszatért a fővárosba. A miniszter vizsgálatot folytatott bizonyos Biharmegyében történt és a községi javak kárára eső visszafelügyében, továbbá meglátogatta a kolozsvári egyetemi könyvtárt, ahol intézkedéseket tett a letározás rendelkezési ügyében.

A FÉMPARI MUNKÁSSÁG
ELHATÁROZÁSA

(BUCURESTI.) Bucegi tartomány fémipari munkásságának bukaresti tagozata tegnapi ülésén foglalkozott Calinescu miniszterelnöknek a NUF vezetőségi ülésén tartott nyilatkozatával és leszögezte, hogy az országot erőszakos támadás esetén teljes erővel védekezni fog. A fémipari munkásság felhívja az ország egész munkásságát, hogy éberen őrködjék az ország sorsa felett és hívó szó esetén tegye meg a kötelességét.

Román gazdasági bizottság
utazik Berlinbe

(BUCURESTI.) Fabritius bukaresti német követ mielőtt hazautazott Berlinbe, a Hitler kancellár 50. születésnapjával kapcsolatos ünnepekre felkereste Bujoiu nemzetgazdasági minisztert és vele a román-német gazdasági egyezményről folytatott tárgyalást. Az egyezmény egyik pontja előírja, hogy a gyakorlati alkalmazást közös német-román bizottság állapítja meg. Ennek az intézkedésnek megfelelően közelebből román küldöttség utazik Berlinbe. Bujoiu nemzetgazda-

BELGA FRONTHARCOSOK
AJÁNDÉKA

(BUCURESTI.) Tegnap a fővárosi katonai körben a román frontarcos szövetség ünnepélyes keretek között vette át a belga frontarcos szövetségtől számára hozott díszszászlót.

KORONATANÁCS

(BUCURESTI.) A királyi udvarnagyhivatal április 15-én a következő hivatalos jelentést adta ki:

A királyi palotában április 15-én délután 5 órakor II. Károly király Öfelsége elnökletével tanácskozást tartottak, amelyen Armand Calinescu miniszterelnök, Arthur Vaitoianu tábornok, dr. Alex. Vaida Voevod, G. G. Mironescu, Iorga Nicolae professor, dr. Constantin Anghelescu, Gh. Tatarescu királyi tanácsosok, Ernest Baliff szárnysegéd-tábornok és Grigore Gafencu külügyminiszter vettek részt.

A külügyminiszter részletes beszámolót tartott a legutóbbi diplomáciai ténykedésekről és azokról az eredményekről, amelyeket a diplomáciai tárgyalások során elért. A külügyminiszter beszámolóját egyhangú megnyugvással vették tudomásul, mint amely teljes mértékben kielégítő eredményeket hozott.

ki, elhatározta, hogy végez az asszonyal és megöli önmagát is.

A gyilkosságot és az öngyilkosságot régi, féltve őrzött vadászfegyverével követte el. Ezzel a vadászfegyverével járta hosszú időn át Afrika őserdeit és a fegyverhez babonásan ragaszkodott.

Az öngyilkosságot az oroszánvadász egyik szolgálója fedezte fel. Az alkalmazott először az asszony holttestét találta meg. A szerencsétlen asszony átlőtt fejével feküdt a szalon parkettjén egy karosszék előtt. Mint a vizsgálat megállapította, Mrs. Richardson a karosszékben ült és könyvet olvasott, amikor férje agyonlőtte. Az oroszánvadász most is jól célzott, a lövés halántékán találta el az asszonyt, aki azonnal meghalt. Ugyanabban a szobában feküdt Richardson holttest is. Felesége meggyilkolása után a volt oroszánvadász vadászfegyverével fölbeltte magát.

Arthur Richardson bucsulevelet hagyott hátra, amelyet a vizsgálóbiztosnak címezett. Ebben a bucsulevéiben katonás rövidséggel ismertette öngyilkossága okát, amelyet a házasságában való csalódás miatt követett el.

A híres oroszánvadász tragédiája általános részvétet keltett.

Amikor a diáklányok
sztrájkba lépnek ...

(PÁRIS.) Érdekes eset játszódott le nemrégiben Saint-Polban, Franciaország csöndes városában. A saintpoli fiugimnázium épülete váratlanul leégett. Tekintettel arra, hogy a diáklányok más iskolába nem lehetett helyezni, a tanfelügyelőség úgy határozott, hogy a több mint százhatvan „hajléktalan“ ifjú a helybeli leánygimnáziumban helyezze el. Ez nem is lett volna baj mert hiszen az ifjú lovakok szívesen vették a dolgok ilyen fejlődését és titokban dicsérték az ismeretlen tettest, aki az iskola épületét felgyújtotta. Kaland bőven akadt. A leányokat a tanítás befejezése után megvárták és minden tiltakozás ellenére hazakisérték.

A gyöngyélet nem tartott sokáig. A szigorú leányok titokban a város egyik parkjában gyülekeztek, hogy megbeszéljék a haditervet. Tuleróval álltak szemben, így cselhez kellett folyamodni. Mit tegyünk? — Tették fel a bölcsék a kérdést. Hadat nem üzenhetünk. A hosszas háborús tanácsnak igen érdekes kimenetele volt. A diáklányok úgy döntöttek, hogy sztrájkba lépnek.

A haditanács döntését a leányok küldöttje a gimnázium igazgatójával is közölték. A fenyegetés, hogy kizárják őket az intézetből, nem használt. A lányok arra az álláspontra helyezkedtek, hogy az ő intézetükben a fiuknak nincs keresnivalójuk.

A leánygimnázium igazgatója a szülőkhöz fordult segítségért. Ez sem használt.

Nagy feltűnést keltett tehát, amikor egy napon a gimnázium összes leányai a nap legforgalmasabb szakában megjelentek Saint Pol főterén és mindegyikük hátán egy tábla függött, rajta a következő felirattal:

— A diákok táborozását intézetünkben nem tűrjük tovább. Vigyék őket máshová. Éljen a sztrájk.

A nem mindennapos tüntetésbe a városi tanács is beavatkozott.

— Negyven tojás gyűlőhelyben. Conley Ernő atlantai (Georgia állam) lakos új tojásevési világrekordot állított fel. Gyűlőhelyében negyven nyerstojást fogyasztott el.

— Sörrel szelidítik a temperamentumos délafrikai kaffereket. Fokvárosból jelentik: Johanensburg tanácsa nagy sörfőzdét épített a benszülőttek számára napi 112.500 liter termelési képességgel. Ez az első eset, hogy egy dél-afrikai város sörfőző lett. A határozatot a tanács azzal indokolta, hogy a sörlés kedélyesekké, barátságosakká teszi a benszülőtteket és csillapító, békítő hatást gyakorol a kaffer törzsekre, amelyek nemzedékek óta ellenségeskednek egymással.

SELECT MOZGÓ

ÁLTALÁNOS KÖZKIVÁNTATRA

A Hazáért

elsőtől való jelenleg izgalmas dráma, mely a jövő háború borzalmait mutatja be. Főszerepekben: ERROL FLYNN, BASIL RATHBON

URANIA MOZGÓ

S. O. S. Tanger

Szenzációs tengerészfilm, érdekes felvételekkel. Főszerepekben: PIERRE FRESNAY, RALF WANKA. Helyárak: földszint lej 19, lej 26, páholy lej 29.

Sitokzatos tragédia áldozata lett
a híres oroszánvadász

(LONDON.) Az angol sajtó megdöbbentő kettős öngyilkossági tragédiáról közöl beszámolókat. Az öngyilkossági tragédiának két halalos áldozata van: Arthur Richardson és felesége, Mrs. Rita Richardson. Arthur Richardson nevét jól ismeri a közvélemény. Az idős ur egy időben gyakran szerepelt a nyilvánosság előtt mint híres oroszánvadász. Arthur Richardson vakmerő vadászalandjairól sokat beszéltek sportkörökben.

Menekülés a földi paradicsomból

Richardson, a híres oroszánvadász öt évvel ezelőtt megnősült. Az akkor hatvanéves, fiatalos megjelenésű, kispórtolt ur egy nála tizenöt évvel fiatalabb nőt vett feleségül. Esküvője után Richardson azzal lepte meg baráti körét, hogy teljesen visszavonult a nyilvánosságtól. Mint barátaival közölte, Scarborough mellett birtokot vásárolt és ezen keleti kényelemmel berendezett házat építtetett.

A házszázholdas birtokon akarta megvalósítani álmát, „a földi paradicsomot“. Mint barátainak mondotta, kellemes és izgalmas kalandokkal teli ifjúsága és férfikora után teljes nyugalomra vágyik és ezért nevezi el birtokát földi paradicsomnak, mert ott a társadalmi életől visszavonulva, nyugodt boldogságban akar élni feleségével.

Arthur Richardson valóban részol-

gált arra, hogy élete alkonyát „a földi paradicsomban“ töltse el. Fiatal korában résztvett a bur háborúban is és harctéri szolgálatot teljesített a világháború folyamán is. Afrika őserdeiben izgalmas vadászalandok során gyakran forgott életveszedelemben. Több ízben súlyosan meg is sebesült, de erős szervezete mindannyiszor diadalmaszkodott a megpróbáltatásokon.

Regénybe illő kalandos élet után vonult vissza a daliás természetű öreg ur feleségével birtokára.

Néhány hónappal ezelőtt ismét megjelent Londonban régi barátai társaságában és célzásokat tett arra, hogy tervét, a földi paradicsomot nem sikerült megvalósítania. A volt oroszánvadásznak nézeteltérései támadtak nála tizenöt évvel fiatalabb feleségével, akit „a földi paradicsom“ egyhangú, nyugodt élete valószínűleg unatott. A házastársak között a viszony egyre rosszabbodott és az asszony el akarta hagyni a birtokot.

A tragédia

Arthur Richardsons felesége elhidegülése és álmainak összeomlása rendkívül elkésztette. Szerette feleségét, aki nélkül nem tudta elképzelni az életet „a földi paradicsomban“. Fárad volt már ahhoz is, hogy visszatérjen az emberi társadalomba és ezért végzetes elhatározásra jutott. Miután látta, hogy feleségével nem békülhet már

TESTEDZÉS

Megerősítette vezetőhelyét a Venus a Nemzeti Bajnokságban

A Victoria tartalékosan nem tudott ellenállni a Ripensia osztromának - Nchezen adta meg magát a Carpati a Venusnak - Tünetmenyes játékot vonultatott fel az AMTE a Rapid-vel UDR ellen - Eiverzett a Gloria Ploestiben - Két pontot hagyott a Kinizsi Bukarestben

Az ötödik bajnoki forduló egész sereg meglepetést hozott. A Carpati nem tudott pontot rabolni a bajnokságra törő Venustól, noha remekül küzdött. A Victoria a Cociuban-testvérek nélkül nem tudott eredménnyel harcolni a Ripensia tankjaival. Aradon a munkáscsapat tüneményes játékot vonultatott fel az AMTE a Rapid-vel UDR ellen. Eiverzett a Gloria Ploestiben - Két pontot hagyott a Kinizsi Bukarestben.

(NAGYBÁNYA.) Venus-Carpati 2:0 (1:0). 3000 néző, bíró: Busa. Mindvégig izgalmas, kemény mérkőzést vívott a két csapat a küzdelemből a nagyobb szerencsével játszó bukarestiek kerültek ki győztesként. A mérkőzés sorsát tulajdonképpen Bodola nagy formája döntötte el, aki mind két gólt rugta. A Venus már a 2. percben megszerezte az első gólt, de csak a második félidő 19 percében sikerült bebiztosítania győzelmét.

(TEMESVÁR.) Ripensia-Victoria 4:1 (1:1). 2500 néző, bíró: Costel Radulescu. A Victoria a Cociuban-testvérek nélkül nem tudott egységes lenni s ez volt közvetlen oka vereségének. A kolozsváriak még az első félidőben jól tartották magukat, szünet után azonban a csapat visszacsúszott és megadta magát a sorsának. A gólok így estek: I. f. 14 p. Marcu (11-es), 25 p. Felecan (11-es), II. f. 4. p. Dobay, 20 p. Dobay, 28 p. Marcu (11-es).

(ARAD.) AMTE-UDR 4:0 (0:0). 2500 néző, bíró: Tica Iliescu. A Rapid-vel reszenciák csak egy félidőben át tudták ellenállni az aradi munkások szemkápráztató tűzi játékának, szünet után behódoltak. A gólok sorrendje: II. f. 2 p. Reinhardt 1:0, 3 p. Reinhardt 2:0, 18 p. Léb 3:0, 39 p. Pernecki 4:0.

Féltucat góllal győzött a NAC a Hegabajnokságban

(NAGYVÁRAD.) NAC-Craiovan 6:0 (1:0). A NAC ismét nagy formában van. Crisana-SGS 4:0 (0:0).

(MAROSVÁSÁRHELY.) Monopol-Tricolor 3:1 (1:0) A vásárhelyiek küzdelem után győztek a jóképességű nagybányaiak ellen.

(BUKAREST.) Unirea Tricolor-Franco Románia 3:0 (1:0).

(NAGYSZEBEN.) Soimii-Minerul 2:0 (1:0).

(TEMESVÁR.) TMAC-Unirea MV 6:1 (2:0).

(CRAIOVA.) Volturii-Rovine Grivita 3:1 (1:0).

(PLOESTI.) Prahova-Mociornits 5:1 (2:0).

(SZATMÁR.) Olimpia-Törekvés 3:1 (1:0).

(PETROZSÉNY.) Jiu-CFR 2:3 (1:1).

(BRAILA.) Dacia Unirea-Turda 1:0 (1:0).

(NAGYKÁROLY.) Victoria-Muresul 2:0 (0:0).

Elmaradt a Sodronyipar-Universitatea Hegabajnoki mérkőzés

(KOLOZSVÁR.) A vasárnapra kitűzött Sodronyipar-Universitatea mérkőzést a

Simán győzött a Ferencváros a Kispeszt ellen

(BUDAPEST.) A magyar nemzeti bajnokság vasárnapi fordulójában a favoritscsapatok minden vonalon győztek. A nagy érdek kérdéssel várt Ferencváros-Kispeszt találkozó a bajnokságot győzelmével végző Simán győzött a Hungária és a Taxisok felett, amál nagyobb küzdelmet vívott az Újpest a bajnoki pontokért az Elektromos csapatával és csak nagy szerencsével tudta biztosítani a győzelmet.

Ferencváros-Kispeszt 3:2 (2:0). A bajnokságot simán győzött a lendületesen játszó kispesztiek felett. Góllövők: Jakab, Toldi és Kiszely, illetve: Olajkár II. és Déri.

Újpest-Elektromos 3:2 (2:0). Az újpestiek csak nagy harc árán tudták biztosítani a maguk javára a pontokat. Góllövők:

(BUKAREST.) Juventus-Kinizsi 5:3 (4:0). 3000 néző, bíró: dr. Russu. Hatalmas küzdelem folyt a bajnoki pontokért Kis szerencsével a Kinizsi legyőzhető volt a Juventus gólkönyvét. A gólok így estek: I. f. 9 p. Praszler (11-es) 1:0, 18 p. Oana 2:0, 20 p. Praszler 3:0, 27 p. Dunareanu 4:0, II. f. 2 p. Thierjung 4:1, 10 p. Praszler 5:1, 22 p. Klimek 5:2, 30 p. Szilárd 5:3.

(PLOESTI.) Tricolor-Gloria 3:1 (1:0). 4000 néző, bíró: Petrescu. A Gloria csak az első félidőben mutatott valamit. Szünet után passzív szemlélője volt a mérkőzésnek. Gólok: I. f. 30 p. Kovács I., II. f. 30 p. Kovács II., 37 p. Fritz, 41 p. Bartunek.

IGY ÁLL A BAJNOKSÁG

1. Venus	16	11	5	0	36:12	27
2. Ripensia	15	8	3	4	38:26	19
3. Carpati	15	6	5	4	20:19	17
4. Victoria	16	7	2	7	30:25	16
5. Juventus	16	7	2	7	33:28	16
6. AMTE	16	6	4	6	30:30	16
7. Rapid	16	5	5	6	24:21	15
8. Sportul Stud.	16	5	4	7	23:27	14
9. UDR	16	4	5	7	18:27	13
10. Tricolor	16	6	1	9	16:30	13
11. Kinizsi	16	4	5	7	35:40	13
12. Gloria	16	3	5	8	17:34	11

labdarugósövetség az egyetemiek kérésére későbbi időpontra halasztotta. A bajnoki mérkőzés helyett az Universitatea a kolozsvári egyes csapattal játszott edzőmeccset, amelyet az egyetemiek 10:1 (4:0) arányban fölényesen nyertek meg. Góllövők: Mihalca (5), Tăranu (4) és Jancovici (2), illetve: Bokor. Az Universitatea tartalékos összeállításra is szép játékot nyújtott.

Bofrányba hulladt a CFR-Echo kerületi bajnoki mérkőzés

CFR-Echo 1:1 (1:0). I. osztályú bajnoki mérkőzés, amely a második félidő 20. percében a CFR vitás gólya miatt bofrányba hulladt. Góllövők: Muresan, illetve: Vasilescu (11-es).

Napoca-Haggibbor 6:3 (3:2) A kijelölt bíró nem jelent meg s ezért barátságos alappon játékokat le a mérkőzést. Góllövők: dr. Boldur (4), Palocsay (2), illetve Gara és Liebermann (2).

KAC-Echo 2:3 (1:1). Ifjúsági bajnoki.
UEC-Echo 4:1 (2:0). Ifjúsági bajnoki.
Victoria-KMSC 7:0 (4:0). Ifjúsági bajnoki.

Tíz nemzet nevezett a dublini ökölvívó Európa-bajnokságokra: Anglia, Norvégia, Belgium, Németország, Lengyelország, Olaszország, Magyarország, Svédország, Finnország és Írország.

4. Kispeszt	16	10	3	5	41:29	23
5. Nemzet	17	6	7	4	37:30	19
6. Szeged	17	6	6	5	34:24	18
7. Phobus	17	6	6	5	35:30	18
8. Budafok	17	6	6	5	28:28	18
9. Szolnoki MAV	17	7	2	8	31:39	16
10. Taxisok	17	4	6	7	47:43	14
11. Elektromos	17	4	4	9	25:35	12
12. Booskai	18	3	3	12	22:48	9
13. Zugló	17	2	2	13	23:58	6
14. Salgótarján	17	2	1	14	20:73	5

Magyarország-Németország 4:3. Welsben folyt le a két ország birkozóinak mérkőzése, amely a magyarok győzelmével végződött. Az eredmény sportkörökben nagy feltűnést keltett, mivel a német birkozócsapatot teljes klasszissal jobbnak tartották a magyar válogatottnál.

ANGLIA-SKÓCIA 2:1 (0:1). Glasgowban 150.000 néző előtt folyt le a nagy érdeklődéssel várt futballmérkőzés, amely hatalmas küzdelem után dönt el az angolok javára. Félidőben a skótok vezettek, amit csak a második félidő közepén egyenlített ki az angolok. A győztes gól az utolsó előtti percben esett. Az angolok győzelmükkel megnyerték a szigetország bajnokságát.

Lengyelország is részt vesz a KK-ban! Varsóból jelentik: a lengyel sajtóban egyre erősödik az a mozgalom, hogy Lengyelország is helyet kapjon a Középeurópai Kupáért folyó küzdelemben. Nincs kizárva, hogy a lengyeleket is bevonják a kupa mezőnyébe. Erre azonban csak a jövő évre kerülhet sor.

Világrekordernök. Berlinből jelentik: Most tették közzé a jelenleg fenálló női világrekordokat. Kiderül, hogy a legtöbb számban a németek tartják a világszcseredményt 100 m: Walastewicz lengyel 11.8 mp, 200 m: Walastewicz lengyel 23.8 mp, 800 m: Hall angol 2 p 19.8 mp, 80 m gát: Testoni olasz és Gelius német 11.8 mp. távolugrás: Junghanns német 607 cm. diszkoszvetés: Mauer Mayer német 48.17 m, súlydobás: Schröder német 14.09 m. gerelyvetés: Matthes német 47.80 m, magasugrás: Csák magyar és Solms német 164 cm.

Új játék az olimpián Helsinkiből jelentik: A jövőévi olimpián a fennek új játékot mutatnak be, amelynek neve: „Pésá-pallo”. Az új játék hasonlít a magyar métához: a labdát futókkal kergetik.

Maszlay a legjobb magyar kardvívó. Budapestről jelentik: Vasárnap bonyolították le a Gömbös Gyula kardvívó emléktorvenyt, amelyet ezúttal a HTVK vívói nyertek meg 53 ponttal. Egyénleg Maszlay lett az első 7 győzelemmel, 1 vereséggel. 2 Kovács Pál 6 győzelemmel, 2 vereséggel, 3. Rajczy dr. 4 Berczelly.

Aranyosgyéresen kikapott az Echo. Aranyosgyéresről jelentik: Az Echo labdarugócsapata vasárnap a Sodronyipar vendége volt, amellyel barátságos mérkőzést játszott. A szép és élvezetes sportot nyújtó mérkőzést az aranyosgyéresiek nyerték meg 3:0 (2:0) arányban Szaniszló I., Rotariu és Czibula góljaival.

Rádió

KEOD, április 18.
Bucuresti. 7: Ritmikus torna, rádióhírek, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsadók 7:45: A műsor befejezése. 12: Déli hangverseny. 13: Időjelzés, időjárás-jelentés, kulturális és sport hírek, vízállás-jelentés. 13:30: Lemezek. 14: Hírek. Időjárás-jelentés, rádióhíradók. 14:35: Lemezek. 15:10: Időszertű anyag. 18: Műszaki üzenetek. Lemezek. 19: Időszertű anyag. 19:15: Fuvós együttes. 19:50: Felolvasás. 20:05: Fürtművész hangversenye. 21:10: Szimfonikus zene. 22: Hírek. 22:45: Tánclemezek. 23: Hírek. 23:15: Vendégül zene.
Budapest I. 7:45: Torna, hanglemezek. étrend. 11: Hírek. 11:20: Felolvasások. — 13:10: Hanglemezek. 13:30: Hírek. 14:30: Cigányzene. 15:30: Hírek. 17:10: Arányi Mária előadása. 17:45: Hírek. 18:10: Felolvasások. 18:40: Szalonzene. 19:45: Cserkész előadás. 20: Cigányzene. 20:55: Előadás. — 21:10: Hangléporsorozat. 22:40: Hírek. 23: Hegedű zongora kísérettel. 24: Hangverseny. 1:05: Hírek.

Mennyi lesz a világ ezévi kávétermelése?

(RIO DE JANEIRO.) A világ kávétermelésének kilenczted része az amerikai kontinensre esik s bár az utóbbi években Afrika nagyon erőteljesen fokozta kávéültetvényeinek kiterjedését, ez az amerikai hegemóniát még koránt sem fenyegeti. A kávétermelés igazi hazája Délamerika, amely a világ termelésének 78.5 százalékát szolgáltatja, a középamerikai és északi államok 12.1 százalékkal részesednek a termelésben. Ázsia 6.2 százalékkal, Afrika 3.0 százalékkal, Óceániában pedig csak nyomai vannak meg a kávéültetvényeknek.

A római nemzetközi mezőgazdasági intézet havi közleményeinek legújabb száma szerint az idén a kávétermés 24.8 millió métermázsa lesz, ami az 1937/28—32. évek 22.2 millió átlagához képest sok, de némi esést jelent a tavalyi 25.7 millió métermázsnál. Ez az esés majdnem tisztán az amerikai államokban következett be. A délamerikai államok termését általában a rossz idő apasztotta meg, csak Braziliában folyik tervszerű területcsökkentés.

Ismeretes, hogy a termelés és a fogyasztás összhangját nem sikerült fenntartani az elmúlt években. Az érdekelte brazil államok tanácsa a Departamento Nacional do Café (röviden: DNC) a helyzet további romlását megakadályozandó a következő óvintézkedésekről gondoskodott a mostani évadra: a termés 30 százalékát megveszi a DNC zsákonként 50 milreisért; további 40 százalékot megvesz (a jobb minőséget) zsákonként 65 milreisért és a megmaradó mennyiség kerül csak a kereskedelembe, aminek az árát ilyen körülmények között könnyebben lehet biztosítani. Ezenkívül a már régebben érvényben levő tilalmat, amely szerint újültetvények létesítése tilos, a jövő év végéig meghosszabbították. A DNC által megvásárolt kávétilos forgalomba hozni, legfeljebb ipari célra, de ezt előbb élvezetre alkalmatlanná kell tenni.

A világsajtó sokszor adta hírét a „tengerbe dobott kávénak”. Valóban, a brazil válság során sokszor kellett ehhez a brutális, de gyökeres megoldási formához folyamodni, ami valószínűleg idővel időre jelképvé lesz az emberi tehetetlenségnek és a mostani gazdasági rendszer tökéletlen voltának. Gondoljunk meg, hogy csaknem egy évtizede az egész termésnek átlagban véve egyharmadát elpusztították. Ez öthat millió mázsát tesz ki. Tehát ugyan annyit, amennyit Európa elfogyaszt egy esztendőben. Az idén még ennél is magasabb számot fogunk kapni, mert máris 7.2 millió mázsa kávé süllyedt el az Atlanti óceánban. Az évad végéig ez okvetlenül 10 millióra fog emelkedni.

Ez a tengerbe dobott kávé mennyiség átlagos napi 30 deka, tehát kevesebb, mint egyharmadkilét fejenkénti kávéadagot számítva, két milliárd embernek, tehát körülbelül az egész föld népességének egy évre volna elegendő.

— Civilben is megkülönböztethető jelvényt viselnek a területiális haderő tagjai. Londonból jelentik: A hadügyminisztérium és a területiális haderő szövetség felszólította a területiális haderő összes tagjait, hogy rangra való különbség nélkül állandóan viseljék a polgári életben a haderő jelvényét, ezzel is kimutatva: mennyire áthatja az egész nemzetet a területiális mozgalom és hogy tudja meg a közönség, ki teljesíti a haza iránti kötelességét. A jelvény „T. A.” (Territorial Association) kezdőbetűk stílizált rajzát mutatja, a kör alakú foglalatot az angol királyi címer díszíti. Az első két aranyból készült diszpeldányt VI. György király és Erzsébet királyné kapták, akik területiális ezredek tulajdonosai.

Lukács Hugó tragédiája

Röviden jelentettük, hogy dr. Lukács Hugó, a kolozsvári munkásbiztosító volt igazgató főorvosa Párisban revolverrel agyonlőtte magát. Ez az öngyilkosság rendkívül mozgalmas és érdekes életútja után tett pontot. Lukács Hugó neve, ideg- és elmegyógyász volt, aki rendkívül széleskörű orvosi felkészültséggel rendelkezve, nagyszerű orvosi pályafutás előtt állott. El is nyerte az akkori betegégyházi igazgató-főorvosi tisztségét, orvosi karrierjét azonban sokban keresztelte az a tény, hogy politikai tevékenységbe kezdett, ahol szélsőséges gondolkodása az erősen baloldali politikai hullámjaira sodorta. Igen jelentős szerepet játszott 1918-ban a forradalmi eseményekben és az akkori kolozsvári mozgalomnak egyik vezető tényezője volt Vincze Sándorral, a betegégyházi igazgatóval és másokkal együtt. Ez a szerepe nem tulságosan sok rokonszenvet keltett iránta és emiatt az a szimpátia, amelyet a nagy-képzetségű orvos más irányu, főleg kulturális vonatkozású szereplésével keltett, bizony sok tekintetben elhalványult. Többézt ez annál is inkább, mert később a magyar kommunista mozgalomba is belekeveredett, úgy, hogy külföldre volt kénytelen emigrálni és Bécsben telepedett le, ahol orvosi és irodalmi működést fejtett ki. Ami a Harmadik Birodalom Ausztriát bekebelezte, Bécs is elhagyni kényszerült. Előbb Prágába, majd Párisba ment és most előregedve az volt a terve, hogy egy angol gyarmaton telepszik le fiával együtt. Ez a terve azonban nem sikerült és az emiatt kétségbeesés adta kezébe a gyilkos fegyvert.

Életének ez a tragikus befejezése ismét feléje fordítja a közfigyelmet, mert kétségtelen, hogy Lukács Hugó sokoldalú egyénisége, felkészültsége és kultúra szeretete egészen más pályafutást érdemelt volna meg. Mindig lelkes és megértő pártfogója volt az irodalomnak és a művészetnek. Köztudomás szerint meleg baráti kapcsolatok fűzték Ady Endréhez és a magyar irodalom sok más kiválóságához, tevékenyen támogatta a különböző kulturális mozgalomokat és önmaga is igen széleskörű műveltségű tollforgató ember volt. 1918 elején például lelkesen buzgózkodott azért, hogy az akkoriban megszületett és rövidéletű „Kelet Irodalmi Társaság” szoros kapcsolatokat teremtsen a magyar-román és szász irodalmi és művészeti törekvések között. De máskülönbben is a megértés és kultúra tisztelet igazi barátja volt, aki, ha a politikába bele nem keveredik és főleg rapszodikus egyénisége révén nem enged magát szélsőségekbe ragadtatni mindenképpen csak értékes szolgálatokat tudott volna tenni az egyetemes kultúrának. Bizonyos az is, hogy ha idejében visszafordulhatott volna arról az útról, amelyre talán nem is annyira a meggyőződés, mint inkább szenvedélyessége ragadta el, egészen más karrier futott volna végig és élete aligha végződött volna egy gyilkos revolvergolyóval. Eppen ezért sokban hibázott is, most a halálában igazán nem lehet tőle megtagadni a megilletődött rokonszenvet és csak ószintén sajnálkozni lehet, hogy nagyszerű orvosi és kulturális képességei nem maradhattak meg azon a vágányon, amelyen meg kellett volna maradniuk s amelyen élete bizonyára nem ilyen tragikus befejezéshez jut, hanem a bölcs, derűs és csndességével megnyugtató halálhoz, köztisztelethez és a legzavartalanabb ráemlékezéshez.

Tanácskozik a parlamenti közeli szűkös Nizzából jelentik: A parlamenti közeli szűkös politikai és jogi albizottsága most kezdte meg itt ülését Makovnak, a leendő kamara elnökének vezetése mellett és a nemzetközi viszályok megoldására vonatkozó kérdéseket tanulmányozza. A jelentések után Makovszky lenné, Grätz magyar Stray norvég, Bongaeros holland, és más kiküldöttek szólaltak fel.

Milyen veszélyekkel fenyeget a hizás?

(NEWYORK.) A Csikágóban megjelenő „Science Digest” orvosi szaklap érdekes cikket közöl a hizás, illetve a kövérég veszélyéről. A lap a következőket írja:

„A kövérég nagyban hozzájárul ahhoz hogy megrövidítse az emberi életet”, mert az orvostudomány kutatása szerint határozottan káros az egészségre. Az életbiztosító intézetek tapasztalatai mutatják, hogy azoknál az embereknél, akik 35 százalékkal vagy ennél többel nehezebbek a természetes súlynál, azoknál a halandóság másképpen akkora, mint az átlag súlyú embereknél.

A Metropolitan Életbiztosító Rt. egyik tudományos képzett szakbizott sága a következőképpen nyilatkozik a kérdéssel:

Mivel nagyobb valakinek a testsúlya, annál nagyobb az eshetősége a korábbi halálra. A kimondottan kövér emberek, akiknek testsúlyuk 35 százaléknál nagyobb az átlagosnál, 60 százalékos halálózási többletet mutatnak ki azok, akiknek a testsúlyuk 25 százaléktól 34 százalékiig nagyobb, 45 százalékos halálózási többletet és azok, akiknek testsúlyuk 15—24 százalékiig nagyobb, 30 százalékos halálózási többletet mutatnak ki.

Mihelyt a testi érettség bekövetkezik, az átlagnál kisebb testsúly határozottan előnyös. Miután például a tüdővést és annak keletkezési okait, lefolyását és veszélyeit ma már pontosan

ismerjük, megállapíthatjuk például, hogy az átlagon aluli testsúlyok ritkábban kapják meg a betegséget, miután az átlagon aluli testsúlyú emberek sokkal ellenállóbbak.

Az előnyös testsúly tekintettel a halandósági lehetőségekre, a következő harminc évig néhány százalékkal több az átlagnál, 30 és 40 év között az átlagsúly, 40 és 50 év között az átlagsúly alatt és 50 éven felül lényegesen kevesebb az átlagnál.

Bizonyos betegségek és testi fogyatékoságok, amint a kutatás igazolja, a kövér emberek között sokkal elterjedtebbek, mint az átlagsúlyúaknál. A magas vérnyomás például a kövérekben két és félszer, nagyobb mennyiségben fordul elő, mint a normális súlyúaknál. Vesegyulladás, cukorbetegség, szintén kétszeres, ha a testsúlyukat figyelembe vesszük.

A kövérég rendkívüli módon elősegíti a következő betegségeket: szív működési zavarok, vérséjajok, amelyek ma a halál leggyakoribb okai. A kövér emberek gyakrabban kapnak agyvérzést és különösen a szívkoszoru elmeszesedése gyakori náluk. A vesegyulladás a hizásnak indult és kövér emberek között egy és háromnegyedszer több áldozatot követel, mint például az átlagsúly 30 éven felül a test magasság centiméterekben levő száz centiméter. Egy 176 centiméteres ember átlagos testsúlya például 76 kiló.

Hogyan lett a jelentéktelen halászfaluból elsőrendű hadikikötő

Wilhelmshaven, a német birodalom tengeri bázisa

Wilhelmshaven a Harmadik Birodalom egyik legnagyobb — ha ugyan nem a legnagyobb — hadikikötője. Csak nemrég bocsátották vízre itt Hitler kancellár és más előkelőségek jelenlétében a Tirpitz nagy admirálisról elnevezett 35.000 tonnás csatahajót. Né hány hónappal előbb pedig egy hasonló erejű másik csatahajót is, Wilhelmshaven helyén, amely ma közel százéve, lakosu jelentékeny város, 70 esztendővel ezelőtt még csak egy szóránem érdemes kicsi halászfalu volt.

Fontos hadászati jelentőségét már régebben felismerték. Ujabbnál-ujabb tervek vetődtek fel, hogy itt hadikikötőt kellene építeni. A XVIII. század vége felé II. Katalin cárnő uralkodása alatt ez a föld még orosz uralom alatt állott. Az akkori cári haditengerészet vezetői úgy látták, hogy pompás kikötőt lehetne itt építeni. A tervek kivitele azonban húzódtott, amíg azután később Napoleon császár tette rá a kezét erre a vidékre. A lángszű hadvezér hasonlóképpen felismerte a jelenlegi wilhelmshaveni medence roppant stratégiai értékét és erődöket emeltetett, ágyúállásokat létesített, hogy az Anglia ellenében elrendelt ugynevezett kontinentális zárlatot mennél hatásosabban keresztülvihesse. Közül egy évzázadon át, francia sáncoknak mondta a nép a Napoleon által itten épített erődítéseket. A tulajdonképpeni kikötő építésére azonban csak 50 évvel később került a sor.

A kikötő megteremtője

Albert porosz királyi herceg az egykori orosz, illetve francia tervek alapján arra törekedett, hogy megfelelő német hadikikötőt létesíthesse. A mai Wilhelmshaven tudvaleg az egykori oldenburgi nagyhercegség területén fekszik. Frigyes Pál Ágoston, oldenburgi nagyherceg, 1853-ban egyezséget kötött Poroszországgal a terület átengedése tárgyában. 1854-ben kezdtek meg a tulajdonképpeni kikötő építését, amelyet aztán I. Vilmos porosz király

1869 folyamán ünnepélyes keretek között avatott fel.

Igy jött létre a német birodalom egyik legjelentősebb tengeri bázisa.

A fejlődés útja természetesen azóta is rendkívül sokat fejlődött. A mindenkori porosz és később birodalmi kormányok nagy buzit helyeztek a mennél tökéletesebb kiépítésére. Különösen az 1870—71-iki porosz-francia háború során követek el mindent, hogy Wilhelmshaven minden tekintetben megfelelően rendelkezésnek. 1871-ben bocsátották vízre az itteni dokkokban készült első hajót, a „Lorelei” nevű kis gőzöst. 1877-ben már a „Groser Kurfürst” nevű 6000 tonnás páncélos fregattot avatták fel. Nem sokkal később hozzákezdtek a kikötő kiszélesítéséhez. Olyan területeket csatoltak hozzá, amelyeket addig moscsár borított. Évtizedek lankadatlan munkájával sikerült aztán tökéletesíteni ezt a pompás hadikikötőt.

Az erődítmények és a kikötő növekedésével párhuzamosan növekedett a lakosság létszáma is. 1853-ban még csak 5000 lakosa volt Wilhelmshavennek, tíz évvel később 20.000, 1900-ban 30 ezer, 1914-ben pedig, közvetlen a háború kitörése előtt 60 ezerre rugott a lakosság létszáma. Egyetlen német város fejlődése se volt ilyen gyors, mint Wilhelmshavené.

A világháború alatt

Ennek a fontos hadikikötőnek jelentősége a világháború során mutatkozott meg teljes egészében. Ez volt a német hadiflotta legerősebb bázisa. Innen futottak ki a hadigőzösök különböző irányok felé és ugyancsak innen indult el az a flotta is, amely a Skagerraki tengeri csatában az angol hajóhaddal szemben keményen megállta a helyét. Az összeomlás után azonban Wilhelmshaven is erősen megcsinyelt a következményeket. Ugyszólván hónapokról-hónapra valósággal elnéptelenedett. Nem alaptalanul nevezték el a tengerparti halálkő városnak. A

német flotta legnagyobb részét a békeszerződések rendelkezései szerint meg kellett semmisíteni. A városra leírhatatlan nyomor szakadt a háború utáni években. Ugy látszott, hogy Wilhelmshaven menthetetlenül el fog pusztulni. Minden mentési kísérlet balul ütött ki. A hajókészítő művek leépítettek és a munkások ezrei a szélrózsa minden irányában szétszóródtak.

A Hitler rezsim hatalomra kerülése után Wilhelmshaven sorsa is egy csapásra megváltozott. A birodalmi kormány nagy buzit helyezett rá, hogy a hajógyárak és az egyéb haditengerészeti célt szolgáló üzemek megint működésbe kezdjenek. Az azóta eltelt esztendőknél során a hadikikötő visszanyerte egykori eleven életét. Visszatért a régi élet: az üzemek, gyárak, vállalkozások fokozott mértékben dolgoznak. Így vált lehetővé, hogy az újjászülető német birodalom a régivel is hatalmasabb elsőrendű haditengerészettel rendelkezik.

Panaszos levél

Panaszos levelet kézbesített a posta. Az Alie Carmen Sylva, az Ilie Macelar és Cosbuc ucca lakói írták. Nemrég az Ilie Macelar és a Cosbuc ucca lakói között új utat vágtak, amelyet Alla Carmen Sylva-nak neveztek el. Megnyitották ugyan az új utcát, de azt teljesen szabályozatlanul hagyták, úgy, hogy ott szemétkben, piszokban nincs „hiány”. Valóságos szemétdomb képét mutatja az új ucca, ahova mindenféle szemétket és piszokot kocsiszámra hordanak és a környék lakói bokáig kénytelenek járni a piszkos, rendezetlen uccán, ahol a hirtelen támadt meleg következtében hatalmas, bűz árasztja el a környéket. Felhívjuk az illetékesek figyelmét a rendezetlen állapotokra és reméljük, hogy az egyébként csendes, szép helyen fekvő uccában hamarosan „helyreállítják a rendet”, illetve gondoskodnak arról, hogy az ott lakók jogos sérelmei és panaszai rövidesen orvosolást nyernek.

Sorozatos szerencsétlenségek érték a dán királynét

(LONDON.) Alexandrina dán királyné az uralkodói családok között egészen különös rekordot tart, olyant, amelyre ömaga alig tart igényt. Az elmúlt év során ugyanis három baleseten esett át. A legutóbbi baleset a múlt héten történt, amikor különvonaton Frederich Havenből Skagenbe igyekezett. Az egyik megállónál a vonat összeütközött egy gépkocsival, amelynek vezetője elaludt a kormány mellett. A mozdony kilökte a sinről a gépkocsit, a sofför megsebesült, a királyi vonat utasainak azonban szerencsére nem történt bajuk. Az emult év szeptemberében a királyné valóságos csoda folytán menekült meg egy gépkocsiszerencsétlenségtől. A királyi autó Skagen felé vivő útjában a gépkocsi a töltésről géphiba folytán az árokba fordult. A királyné megsebesült, de szerencsére csak könnyebben. Két hónappal később egy kutya támadta meg az uralkodó feleséget sétáltájában s meg is marta, úgy, hogy súlyos sérüléseivel hét hétig állott kezelés alatt. Még szerencse, hogy a dán királyné jó kedélyét ezek a sorozatos szerencsétlenségek sem vették el és ha nem is örült a baleseteknek, de általában jó kedéllyel élte át a tragikus véletlenek sorozatát.

Ceylon szigetén négy hónap óta pusztít az aszály, már pénzért adják a vizet is. Bombayból jelentik: Ceylon, az „örökzöld sziget” katasztrófái, aszály sújtja. Négy hónap óta egyetlen csepp eső nem esett s emiatt a folyók, tavak, patakok és víztartályok rohamosan kiszáradnak. Sok helyen drága pénzért kell ivó- és mosdóvizet venni. A termést majdnem teljesen felperzselté a száraz forrás. A barmok ezerszámra pusztulnak az éhségtől és szomjúságtól, az elefántok, tigrisek és mérgekgigyók az öserdőkölből a közeli falvakba barangolnak vizet keresve. Az összes felekezetek templomaiban eső-áldozatokkal.

Apróhirdetések

VILLANYONDOLALÁST legújabb mód szerrel, minden kellemetlen érzéstől mentesítve 150 lejtől 8 havi garancia mellett készítünk. Cal. Reg. Ferdinand 30. (4089)

ADÁS-VÉTEL
ARANYFOGAKAT, ékszereket, brilliáns és gyémánt köveket megveszek. Takarékosági könyvecskék, kiszolgálók. Rosner ékszerész Cluj, Reg. Ferdinand 114. (2083)

MADARIÁVOR teleháló, könyvek diszkótés és könyvtárszekerények olcsó áron eladók. Cal. Regele Ferdinand 40., földszint. (5050)

JÓKARBAN levő modern gyermekkosci eladó. Str. Gen. Neculcea 8-a. Weisz (5063)

IGEN jóforgalmu trafik elköltözés miatt átvehető. Cim a kiadóban. (5070)

EGY jókarban levő mély gyermekkosci eladó. Str. Paris 15. (5151)

3 drb. jókarban levő bicikli permiszszel együtt eladó. Lázár Márton lapelárusító. I. G. Duca, Jud. Odorheiu. (V5154)

ÓSKARUHÁKAT és télikabátokat veszek és eladok. Házhoz is megyek. Grünfeld, Str. Memorandului 6. (5119)

VILLATELKEK klinikák közelében eladók. Str. Hasdeu 59-a. (4646)

LLADÓ majdnem új mély gyermekkosci és egy gyermekágy. Str. Petran 21. (Str. Bisericii Ortodoxe-ból balra.) (4725)

ELADÓ egy fehér áramvonalas gyermekkosci. Cim: Str. Aron Densuseanu 29. (4888)

ÓSKARUHÁKAT jó árban eladhat, olcsón vásárolhat Gröz-nál, Str. Memorandului 4. Kapualatt. (4842)

VILLATELEK sürgösen eladó. Str. Ep. N. Popea 41. Értekezni: Str. Bădescu 14. (4883)

ÓSKARUHÁKAT, télikabátokat, mindenféle padlás lomokat veszek és eladok. Grünfeld, Str. Reg. Maria 14. (5009)

FIGYELEM fiatal párok! Eladó butorok 2 drb. keményfa ruhaszekrény, 1 keményfa ágy sodronnyal, 1 drb. ebédasztal, hintaszék, 1 keményfa bőrfotel, 1 éjjeliszekrény, 1 heverő divány, 1 tükör, 1 mosdó, 3 lószőrmatrács. Ért.: C. Decebal 22. Mayer, 9-10, 1-4. (4969)

FÉRFIKERÉKPÁR eladó. Str. Gh. Eneacu 15. iroda. (5040)

ELADÓ központban külön telken 2 szoba, konyha, pince, víz, villany. Ért.: Str. Timbalei 12. (5041)

MODERN új dió teleháló s régi butorok olcsón eladók. Str. Preotul Opris 9. (5034)

EBÉDLŐBUTOR gyönyörű masszív kitűnő állapotban, valamint teleháló, bőrfotelek, hencser eladók. Cim a kiadóban. (5206)

SZEMÉTLADÁT (a várostól elrendelt) legolcsóbban Frankl vasúzetben kaphat Cluj, Str. Reg. Maria 38. (5180)

JÓKARBAN levő sötétbőr, mély gyermekkosci eladó. Str. Aventuriosă 6. (5183)

VENNÉK 2-3 karátos fehér hibátlan brilliánsot. Cimeket „hibátlan” jelígre a kiadóba kérek. (5208)

EGY szép fehér gyermekkosci eladó. Str. A. Muresan 4. hátsó kapu. (5212)

KORCSMA és vendéglő azonnal átvehető és folytatható. Universal iroda, Str. Reg. Maria 20. (5174)

ELADÓ ebédlobutor, régi, Str. Basarabia 1. II. ajtó 11. (5172)

ELADÓ jókarban levő két ágy ruganyos matracokkal, éjjeliszekrényvel. Cim: Kohányi kárpitosnál, Str. Memorandului 11. (5158)

SZÉP mahagoni ebédberendezés metszett tükörrel olcsón eladó. P. Sion 4. (5200)

ELADÓ nagyon olcsón mély gyermekkosci Érd.: Dna, dr. Poppnél, Str. Moldovei 4-a. (5197)

ÜZLET piacféren, nagy vevőkörrel, berendezéssel, betegség miatt sürgösen 40 ezer lejtért átadó. Ajánlatok: „Biztos megélhetés” jelígre kiadóba. (5189)

SZEMÉTLÁDA, előírásos modellt készíték. Grünwald, C. Decebal 23. Telefon: 17-41. (5031)

ELADÓ 2 drb kétlétes főzőkályha és egy konyhakredenc. Str. Dacia 2. (5200)

FORGALMAS helyen bodega sürgösen eladó, vagy kiadó. Ért.: Str. I. Maniu 29. földszint. (5175)

FORGALMAS helyen korcsma berendezéssel és engedéllyel átadó, vagy kevés tőkével betársulhat. Cim a kiadóban. (5203)

ALLÁST KERES
GYAKORLOTT elarusító kenyérüzletbe garanciával állást keres. „Garancia” jelígre a kiadóba. (5193)

A VIA MALA sikere

Nagyon régen nem volt színműnek akkora sikere, mint a Via malanak. A közönség az első pillanattól az utolsó lélekzetviesszafojtva figyelte a színmű izgalmas menetét és számtalan nyit-

szini tapssal adott kifejezést tetszésének, sőt a vasfüggöny elé is többször kiszólitotta a kitűnő előadás szereplőit Ma és holnap is a Via mala van műsoron

ÖRÖKKÉ?

Éri Halász Imre, Szécsén Mihály és Carlo de Fries nevei fémjelzik az operett-együttes legközelebbi újdonságát, amely szerda este kerül bemutatásra. Az Örökké? ... a Belvárosi Színház nagy sikere volt ebben az évben, miután a newyorki Broadwayn több mint egy éve játszó táblás házak előtt, a három kitűnő magyar szerző pompás zenés vígjátékát. Az Örökké? ... szellemes meséje,

nagyszerű karakterfigurái, kacagató, komikus helyzetei és nem utolsó sorban Carlo de Fries pezsgő sláger muzsikája nálunk is bizonyára sikerre viszik az újdonságot.

Az Örökké? ... előadásain táncszámokkal fellépnek: Gerő Borcsa és Körmendi Lajos Teddy, az Alhambra revü-színház táncosai, továbbá Radó Éva, aki egy cirkus-előadás táncparódiáját mutatja be.

KIADÓ LAKÁS

POLOSKÁT legjobb módszerrel irt Deák mérnök. P. Unirii 7. Telefon: 1717. (5077)

ORVOSI rendelőnek, irodának, kozmetikának kiválóan alkalmas emeleti uccai kétszobás lakás kiadó. Boskovic, Strada Regina Maria 15. (5065)

KIADÓ májusra első emeleten napos oldal 3 vagy 4 szobás komfortos, hallos lakás irodának, vagy orvosi rendelőnek is megfelel. Értekezni háztulajdonosnál, P. Mihai Viteazul 39. (5078)

TÖRVÉNYSZÉKKEL szemben, napos oldalon 2 szobás, összkomfortos lakás májusra kiadó. Ugyanott egyszobás, komfortos lakás. Str. Wilson 1. Érdeklődni lehet Str. Bolintineanu 4-a. (5080)

GYÖNYÖRŰ szoba butorozatlanul, legsebb napsor villanegyedben, fürdőszoba használati kiadó. Értekezni Piața Unirii 9., gyógyszerár. (5084)

KIADÓ üzlethelyiség havi 900 lej sarokházban, Str. Massaryk 44. Érdeklődni Str. Regina Maria 24., fűszerüzletben. (5088)

KIADÓ kertés villában 2 szobás, komfortos lakás. Str. Regalá 54. Ért.: C. M. Foch 7. Szabó Ferencnél. (5094)

GAZDÁLKODÁSRA alkalmas nagy telek lakással, nagy istállóval és disznóóráll május 1-re kiadó. Érd a Hotel Excelsiorban. (5100)

EGY szoba, előszoba és fürdőszobás garzonlakás kiadó május 1-re. Str. Rosetti 5. (T2115)

HÁROM szoba komforttal, kerttel külön telken kiadó. Str. Calvin 11. (4348)

KIADÓ 3 és 4 szobás komfortos lakás P. Cuza Voda 7. földszint jobbra. (5116)

KAPUALATTI teljesen különbejáratu butorozott szoba hölgy részére azonnal kiadó. Cal. Mojiilor 81. (2011)

SZOBA, konyha, 2400 m gyümölcsös, veteményes és rózsáskerttel kiadó havi 700 lej. Str. Oltului 2. (5147)

NÉGYSZOBÁS összkomfortos lakás kitűnő karban kiadó május 1-ére. Str. Berde 3 szám. (4802)

KIADÓ 4 és 3 szobás komfortos lakás 1 nagy uccai szoba, Str. N. Iorga 21. (T2052)

2 SZOBA irodának május elsejére kiadó. Str. Regina Maria 5., földszint. (4973)

KÉT szoba, fürdőszobás villalakás tisztviselő-telepen május 1-ére olcsón kiadó. Str. Greceanu 23. (4976)

HÁROM uccai, két udvari nagyobb szobából álló üzletnek, hivatali helyiségeknek, lerakotnak alkalmas helyiség egészben, vagy megosztva azonnal kiadó. Cal. Reg. Carol II. 11. (5015)

KIADÓ szép napos különbejáratu szoba. Ugyanot 1 jókarban levő sportkosci eladó. Érd.: Revü confectio, Cal. Reg. Ferdinand 21. (4943)

KIADÓ kettő szoba, konyha, uccal. Cal. Traian 34. (5006)

4 SZOBÁS komfortos lakás kiadó május 1-ére. Megtekinthető 11-1-ig Str. Iuliu Maniu 26. (5162)

DESZKAPIAC sarkán levő faraktárhelyiség azonnalra kiadó. Ugyanott 4 üres szoba kiadó május 1-ére. Értekezni: Str. Secuască 18., vagy Cal. Decebal 11. (4955)

KÜLÖNBEJÁRATU napos, kertrenyilő, üres szoba és egy szép nagy különbejáratu butorozott szoba, fürdőszoba használati kiadó. Str. Maiorescu 4. (4824)

1, esetleg 2 előkelően berendezett szoba lépcsőházi bejárattal fürdőszobával, minden kényelemmel, telefontal május elsejére kiadó. Cim a kiadóban. (5176)

KIADÓK szép földszinti szobák, vizkagylóval irodának, műteremnek, garzonlakásnak, Consiliul Național 3. (Főposta mögött.) (5087)

ÜZLETHELYISÉG kiadó Str. Maramures 59. június 1-ére. Értekezni: Str. Basarabia 2. Farkasnál. (5062)

2-szer szoba, konyha, speisz kiadó májusra, Str. Calvin 7. (5181)

KÉT szoba, konyha, speisz ugyanott üzlethelyiség lakással május 1-ére kiadó. Str. Horea 9. (5182)

KIS szoba, konyha kiadó, tiszta száraz. Str. Sălciám 32. (5186)

HÁROM szobás, fürdőszobás lakás május 1-re kiadó. Cal. Reg. Carol II. 40. (5164)

SZÉP napos üres szoba folyóvízzel központban III. emeleten kiadó május 1-re. Ért.: Unio Soc. de transport Kolbázínánál. (5173)

NÉGY szobás, komfortos, kertés lakás május 1-ére kiadó. Str. Bis. Ort 7. Ért.: Str. Băii 2-a. dr. Sava. (5168)

KÜLÖNBEJÁRATU elegánsan butorozott uccai szoba, közvetlen fürdőszobával balkonnal kiadó. Str. Bob 13. I. 6. (5197)

KÉT napos szoba, konyha, veranda kiadó. Str. Garibaldi 13. (5190)

KÉT szobás, összkomfortos, napos kerti belvárosi, csendes, emeleti villalakás gyermektelen házaspárnak májusra kiadó. Str. Calvin 1-a. (5208)

MÁJUS -re kiadó 1 szoba, konyha, elő- és fürdőszoba, komfort. Str. Paris 21. (5210)

KIADÓ május 1-re 2 szoba, konyha 1000 lej 1 szoba, konyha lakások 850 és 750 lejért. Cim a kiadóban. (5188)

LAKÁST KERES
ELSEJÉRE keresek 1 szoba, konyhás (lehetőleg fürdőszobás) rendes lakást a Regal kávéház környékén. Cim: „Bristol” bodega, Cal. Reg. Ferdinand 37. (5177)

SZERÉNYIGÉNYŰ leány jobb családnál lakást keres, esetleg lakótársnót központban. Cimeket „Pontos” jelígre. (5202)

Színház

Hétfő 9: **Via Mala** (Rendes bérlet 31. sz.)
Kedd 9: **Via Mala** (Negyedszer.)
Szerda 9: **Örökké?** ... (Éry Halász Imre, Szécsén Mihály és Carlo de Fries óriási sikerű zenés vígjátéka. Fősz.: Krémer Manci, Sándor Stefi, Báza Éva, Jeney János, Fülöp Sándor, Tompa Sándor, Csóka József, Perényi János, Csengeri Aladár. A „néger varieté” című akrobatikus táncot Gerő Borcsa és Körmendi Lajos Teddie, az Alhambra revüszínház tagjai táncolják. Rendező: Gróf László. Karnagy: Stefanidesz József. Premier bérlet 32. sz.)
Csütörtök 9: **Örökké?** ... (Rendes bérlet 32. szám.)

Péntek 9: **Örökké?** ... (Harmadszor.)
Szombat délután 4: **Bizánc** (Ifjusági előadás olcsó helyárakkal.)

Este 9: **Cyrano de Bergerac** (Edmond Rostand verses drámája, öt felvonásban. Teljesen új rendezésben, új betanulásban, új díszletekkel és kosztümökkel. A kiállítás Várhelyi Ziegler Emil tervezte. Fősz.: Fényes Alice, Erényi Böske, Paál Magda, Beness Ilona, Kovács György, Nagy István, Mészáros Béla, Tompa Sándor, Csengeri Aladár, Csóka József, Deésy Jenő. Réthelyi Odón, stb. Rendező: Szabados Árpád. Vezényel: Stefanidesz József. A premier-bérlet helyét csütörtök déli 1 óráig fenntartja a pénztár.)

Vasárnap d. u. 3: **Hazajáró lélek** (Zilahy Lajos színművének első olcsó helyáras előadása.)

Délután 6: **Cyrano de Bergerac**.
Este 9: **Egy bolond százat csinál**. (Nyolcadszor.)

Hétfő 9: **Cyrano de Bergerac**. (Harmadszor. A rendes bérletfolyam helyeit péntek délig fenntartja a pénztár.)
Kedd 9: **Cyrano de Bergerac** (Negyedszer.)
Szerda 9: **Cyrano de Bergerac** (Ötödször.)

Mozi
CAPITOL MOZGÓ: Az év legnagyobb franciafilmje: Sacha Guitry remekműve: A szerelem uccája.
EDISON MOZGÓ: I. Bulu, a fehér tigris. Colin Tapley, Jayne Regan, indiánok és megszállhatatlan vadállatokkal. II. Az ördög bábuja. Fősz.: Lionel Barrymore és Mauren O'Sullivan. III. Hirdető

RIO MOZGÓ: Hétfőn, kedden és szerdán nincs előadás. Április 20-23-ig: **Az utolsó párisi apacs.** (Pepe le Moko). Fősz.: Jean Gabin, Mireille Balin. II. **Az arizonai hős.** Izgalmas cow-boy film. Fősz.: John Wayne. III. A legújabb Metro-hiradó

SELECT MOZGÓ: Általános közkívánatra **A hazáért.** Fősz.: Errol Flynn és Basil Rathbon.

URANIA MOZGÓ: S. O. S. Tanger. Fősz.: Pierre Fresnay, Ralf Wanka. Helyáras: földszint: lej 19., lej 26, páholy lej 29.

ROYAL MOZGÓ: Alexandru Newsky. Fősz.: Cerkasov.

Hirek

NAPTÁR. 1939. Április 18. Kedd.
Róm. kat.: Apolloniusz. Prot.: Ilma.
Ort.: Ioan. Izr.: 29 Niszán.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:
Egész évre 550, félévre 280, negyedévre
150. egy hónapra 50 lej.

JÓESTÉT!

A BECSÜLETES EMBER

— Igaz, hogy a pénztárosa megszökött a leányával és félmillió lejjel?

— Igaz, de — ugy látszik — mégis becsületes ember. Már irt is levelet, hogy mindent vissza fog küldeni. Egyelőre a leányomat már vissza is küldte.

BIROSÁGON

Bíró: Neve, keresztnéve, életkora?
Vádolt: Jaj, bíró ur, így meggyöngyült az emlékezőtehetsége, hogy minden alkalommal újra megkérdezi tölem ezeket az adatokat?...

— Ügyeletes gyógyszerárak. Folyó hó 15-én, szombaton reggeltől 22-én, szombaton reggelig a következő gyógyszerárak teljesítenek éjjeli szolgálatot: Biró, Unirii-tér; Apostol, Regele Ferdinand-ut; Palóczy, Marechal Foch-ut; Hólicska, Motilor-ut (Eminescu uca sarok).

— JÓ ÉS OLCÓ BÖRT ÉS TALPAT Kozák börtületben kaphat. Cluj, Piata Mihaj Viteazul 15.

— FIGYELEM! Kevés pénzért elsőrangú, olcsó és művészi kidolgozású arcképet és nagyításokat csak a FOTOFILM műteremben kaphat.

Fotofilm
CLUJ, STR. REG. MARIA 6. TEL. 33-46

— Időjárásjelentés. A bukaresti időjárásutató intézet jelentése: Változó-kony, borultabb égboltozat, kisebb lehülés.

— A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara közleménye. (929—939. szám). A Monitorul Oficial 78. sz. 1939. április 1-én megjelent Decret-Lege alapján, a nek többé a szabadállam területén, zük, hogy folyó év április 1—20-ig bezárólag kötelesek letenni a helybeli pénzügyigazgatóságához egy nyilatkozatot arról, hogy milyen osztályok adtak, vagy állapítottak meg elosztásra az 1938. évben, 1938. évi közgyűlés megállapítása szerint. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara.

— 250 ezer éves vihar emlékei. A csikágói Field Museumban kiállították egy 250.000 év előtti vihar emlékeit. A negyedmillió év előtti orkán Coloradón separt végig, az emlékek pedig az esőcseppek nyomai, melyek még mindig tisztán láthatók a megkövesedett Sárban.

— Meghalt a műtetek világbajnoka. Londonból jelentik: A cardiffi közkórházban meghalt 44 éves korában a műtetek világbajnoka. Moulton Edgar. Még 1917-ben a francia harctéren szenvedett súlyos sebesülést; 1917-től 1919-ig huszonnegyű műtétet végeztek rajta; 1931-ben sebe kiújult; élete nyolc utolsó évét állandóan kórházban töltötte és maga sem tudta már, hány műtétet végeztek rajta azóta. A halottkémi vizsgálat megállapítása szerint háborús sebesülés következtében halt meg.

— Egész hajórakomány zsidó érkezett vissza Uruguayból. Párisból jelentik: Most érkezett vissza Boulogneba egy egész hajórakomány zsidó kivándorló Uruguayból. A kivándorlók még februárban szálltak hajóra Uruguay felé, ott azonban nem engedték őket partraszállni, úgy, hogy kénytelenek voltak visszafordulni. A francia kormány a zsidó kivándorlóknak most ideiglenes tartózkodási engedélyt adott.

— Pipatorium az iskolákban. Indiában nagy lendülettel láttak hozzá az irástudatlan felnőttek oktatásához. A tanítók azonban állandóan panaszokot tettek, hogy a dohányzási tilalom miatt nem kapnak elég növendéket. A nevelésiügyi tanács erre elrendelte, hogy a felnőttek iskoláit megfelelő számú „hookah“-val (indiai pipa) lássák el.

— Az A-vitamin összefüggése a halálással. Mellanby angol tudós kimutatta, hogy az A-vitamin hiánya a fül belső részének rendkívül finom idegeiben változásokat okoz, amelyeknek következtében a fül felmondja a szolgálatot. Az angol tudós kutyakölyköket nevelt olyan táplálékon, amelyből teljesen hiányzott az A-vitamin. A kutyakölykök megcsükkültek, de ez a mestersegesen előidézett sükettség megszűnt, ha A-vitamint tartalmazó eledelt kaptak a kutyák. Hogy a hallóideg-végződésekben előidézett változásoknak mi a lényege, az még ismeretlen.

Szombat este:

Cyrano de Bergerac

— A Magna Charta eredeti példánya a newyorki világiállításán. Londonból jelentik: A kereskedelmi minisztérium 140.000 fontra biztosította a Lloyds biztosítótársaságnál a Magna Charta egyik eredeti példányát, amelyet a londoni székesegyház adott kölcsön és amelyet erre a célra készült páncélszekrényben szállítanak a newyorki világiállításra. A kiállítás angol pavillonjának főbb nevezetességeit 50 óriási acélláda csomagolták.

— Az árja-törvények Danzigban. Berlinből jelentik: A danzigi szabadállam területén teljes erővel folyik a nürnbergi árja-törvények végrehajtása. Vasárnap kiadott rendelet értelmében zsidó származású ügyvédek, orvosok és gyógyszerészek nem működhetnek többé a szabadállam területén.

— Fokozódik a jólét Ausztráliában. Sidneyből jelentik: Ausztrália lakosságának jóléte feltűnően emelkedik. Hivatalos adatok szerint minden nyolcadik ausztráliai lakosnak van gépkocsija és minden tizediknek távbeszélője.

— Japán pizsamában alszanak a szudáni angol katonák. Londonból jelentik: Az alsóházban Eckersley képviselő megkérdezte a hadügyminisztert, tud-e róla, hogy a hadsereg bizonyos külföldön szolgáló egységeinek katonái japán gyártmányú pizsamákat kaptak és hajlandó-e gondoskodni, hogy a katonaság ezenül csak angol pizsamákban aludja álmát. Hore Belisha hadügyminiszter: Katonáink mindenütt csak angol gyártmányú pizsamákban térnek nyugovóra, kivéve Szudánt, ahol japán pizsamákat hordanak. Ezt az éjszaka is meg fogjuk vizsgálni. Hannah képviselő: Tudja-e a miniszter, hogy szudáni katonáink japán pizsamái álmatlan éjszakákat okoznak a lancashire-i iparnak? A miniszter: Talán megtaláljuk a megfelelő altatószert.

— A királyi helytartó kúrta. Dr. Tataru Coriolan Szamos tartomány királyi helytartója szemle-körutat végzett Szamos és Nászód-megyében és mindenütt teljes rendet és zavartalanul folyó tevékenységet talált.

— Fürdőszobát kell létesíteni a kolozsvári péküzemek mellett. Az új városi közegészségügyi rendelet értelmében fürdőszobát kell létesíteni az alkalmazottak számára a kolozsvári péküzemek mellett.

— Angol—lengyel légi forgalom. Ma, április 17-én nyitják meg a London—varsói légiforgalmat az angol repülőársaságok. Az ut 6 és fél órát tart.

— Roosevelt felesége örökre fogadott egy spanyol árvát. Newyorkból jelentik: A biaritzai gyűjtőtáborban elhelyezett menekült spanyol árvát Lorenzo Muriast Roosevelt felesége örökbe fogadta és 9 dollárt küld neki havonta.

— Újból megindul a légi forgalom. A Lares repülőársaság a Rador bucaresti jelentése szerint szép ünnepség keretében nyitotta meg az újból meginduló repülőforgalmat. Ugyanakkor volt Banescu a repülőtéren az Arpa és CFR pilótaképző tanfolyamainak megnyitása is Paul Teodorescu tábornok légügyi és tengerészetiügyi miniszter jelenlétében. A Prága—varsói légi-járat május elsejével szintén megindul.

Az utóbbi évek legnagyobb színházi produkciója:

Cyrano de Bergerac

— Hármaskörök. Bucarestből jelentik: A buzaumegeyi Scorzezt közösségben Rada Gheorghe asszony hármasköröknek adott életet. Az anya és gyermekei egészségesek.

SPORTNÁL VAGY
MUNKÁNÁL IS
SZILÁRDAN ÁLL
A SZEMÜVEGŐ!

Szemüvegeket orvosi előírás szerint készítünk.

Speciális acélárak raktáron. Prima a l p a c c a evőeszközök feltűnő olcsó áron.

Kun Mátyás Fia R. T.-nél
CLUJ, CALEA MARECHAL FOCH No. 2.

— Újabb nagy tüzek az országban. Focsaniból jelentik: A községi erdőkezelőség egyik erdejében tűz ütött ki, amely 100 hektár erdőséget elpusztított és kétfélmillió lej kárt okozott. A tüzet az erdőben járt és ott tüzet gyújtó gazdák okozták. Nagy tűz pusztított a Hotin megyei Peribicauzzi községben is, ahol 12 gazdaság a mel-léképületekkel együtt elpusztult. A kár 3 és félmillió lej, a tüzet gondatlanság okozta. A vizsgálat teljes eréllyel folyik mindkét tüzeset ügyében.

rezve megtámadták őket. Az éles fejszecsapások Bucea Avramot megölték, az első fejszecsapás leterítette Safira asszonyt, aki felismerte támadóit és könyörgött nekik, hogy ne öl-jék meg, mert két kiskorú gyermekét fel kell nevelje. A támadók megki-

Az évad nagy eseménye:

Cyrano de Bergerac

mélták a könyörgő asszony életét, de valószínű, hogy elszenvedett sérülései-be ő is beléhal. A csendőrök rövid nyomozás után letartóztatták a gyilkosok-
ket, akik egykedvűen ismerték be borzalmas tettüket, majd beszállították őket a tordai törvényszék fogházába.

— ROBBANÁS A SZENBÁNYA-BAN — 41 HALOTT. Berlinből jelentik: Sachsen Altenburgban a szénbányában hatalmas robbanás történt, amelynek 41 bányász élete esett áldozatul. A robbanás következtében na-gyon sok szénbányász könnyebben, súlyosabban megsebesült. A hatóságok bevezették a vizsgálatot a tömegkatasztrófa okának megállapítása érdekében.

— AZ IRÁNI TRÓNÖRÖKÖS ESKÜ VŐJE. Teheránból jelentik: Az iráni trónörökös és jegyese vasárnap Teheránba érkeztek, ahol az állomáson az iráni sah fogadta őket. A királyi jegyepár kíséretében volt az erzpír tomi anyakirálynő és sok más előkelő.

I. OSZTÁLYU

1939-es új modellek, bistrizai, bárumarei és Iris kályhákat kandallókat raktáron tart

VEZÉRKÉPVISELET:

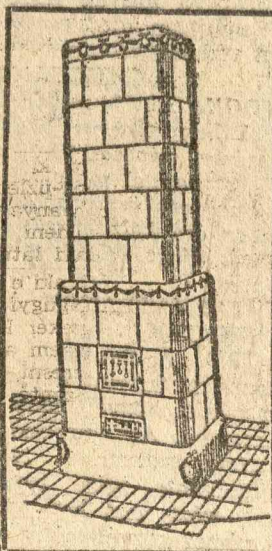
Graci kályhás

P. UNIRII

Tekintse meg a legmodernebbül berendezett mintaraktárunkat. Átrakást, javítást és fayenc falburkolást garancia mellett eszközünk.

8

UDVARBAN

Via Mala

John Knittel négy felvonásos színműve a Magyar Színházban

Komor és füledt légtörben, a Lauretz család borzalmas titka körül zajlik a Via Mala cselekménye. A Lauretzok a svájci erdőborította szurdokok vidékének lakói, s bár a táj és az éghajlat is rájuk nyomja rideg bélyegét, a titok — az Istentől — embertől elrugaszkodott apa meggyilkolásának titka — stabja meg életük további menetét. Knittel tulajdonképpen regénynek írta meg a Via Mala-t. Ehhez a témához inkább is illik az epikai forma. A színmű szülőkészabott és zárt alakja következtében sok minden el is sikkad abból, ami olyan lenyűgözően érdekessé teszi egyébként Knittel könyvét. Így például az apagyilkosság tényéről is csak beszélnek a darabban Jónás Lauretz, a féket nem ismerő fűrészmalom tulajdonosa, akivel szemben tulajdon leányai is „csak szökéssel menthették meg szüzességüket”, réme családjának. Egy végső szörnyű összetűzés után azután gyermekei és felesége megölik. Mindezt azonban csak elmondják, de nem játszik végig. Attól kezdve egy perc se sincs többé nyugtunk... Richenau vizsgálóbíró és Lauretz Sylvia szerelme látszólag fordulatot jelent a boldogtalan család életében. Am a véletlen megismerteti a vizsgálóbíróval a titkot. Az író mestérien oldja meg a szerelem és a kötelességteljesítés ellentétéből bogozódó gordiusi csomót. Richenau végül megszegi a törvényt és esküjét, mert nem tud szerelmével szakítani. A megoldás még sem ellenszenves. A nézőben önkéntelenül az a megállapítás kerekedik felül: **igy kellett tennie.** A rendezés nagy érdeme, hogy a komor színműzőkenes nélkül és remek beállításban pergett. Szabados Árpád elsőrendű munkát végzett: az összjáték tökéletesnek volt mondható. A színművészek is pompásan alakították szerepeiket. Ahogy példának okáért Beneš Ilona a szörnyű titok terhe alatt idegromcsá vált, s Jézushoz menekülő anyát megjátszotta, az a legszebb teljesítmények egyike volt. Sylvia alakításaként Fényes Aliz ismét remekelt, s tökéletesen oldotta meg szerepét a kitűnő Erényi Böske is, aki Hannát, az idősebb Lauretz leányt játszotta. Jó volt, mint idősebb Richenau Paál Magda is. Kovács György — a gyilkossá lett Lauretz-fiu megszemélyesítője — fejlődésének újabb állomásához ért. Ugyanígy Nagy István is, aki a szerelem és kötelességteljesítés szörnyű ellentéte között vergődő vizsgálóbíró ellevenítette meg nagyszerű realizmussal. Tóth Elek — mint általában mindig — most is tökéletes tudással csillogtatta képességeit. A közönség hálás tapsokkal honorálta a rendező és a színművészek kiváló munkáját. (n. j.)

P. Theodorescu tábornok légügyi miniszter látogatása Kolozsváron

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Pál Theodorescu tábornok, tengerészeti és légügyi miniszter ma délelőtt 11 órakor repülőgépen Celereanu ezredessel, a nagyvezérkar kiküldöttjével megerkezett a szamosfalvi repülőtérre. A légügyi minisztert Stoicescu Jón tábornok, Manole Enescu ezredes, Kolozs megye prefektusa, Manolescu, a katonai repülőtér parancsnoka, Josipescu kapitány, a polgári repülőtér parancsnoka fogadták a repülőtér tisztikarával. Paul Theodorescu tábornok az új repülőtér felépítése iránt érdeklődött

és megígérte, hogy ötmillió lej gyors segítyt utal ki arra a célra, hogy az új repülőtér, illetve állomás felépítése minél gyorsabban befejeződhessen és annak a reményének adott kifejezést, hogy őszre már visszatér Kolozsvárra, az új repülőtér felépítése elkészül. A légügyi miniszter azután megtekintette a polgári repülőtér, majd a kaszányákban tett látogatást, utána pedig a Central szállodába ment kíséretével együtt. Nem sokkal később Celereanu ezredes kíséretében gépkocsira szállott és Zilah felé folytatta útját.

Horvátország részleges autonómiát kap a Délszláv állam keretében

Még mindig messzire gyűrűző hullámokat ver Roosevelt üzenete — Elindultak Rómába a magyar államférfiak — Zog volt albán király Amerikában akar letelepedni

(RÓMA.) Göring és Mussolini tegnap délutáni másfélórás tanácskozáisaival véget ért Göring olaszországi látogatásának hivatalos része. A vezértábornagy ma délutánig már csak, mint magánember marad Itália területén.

ROOSEVELT BÉKEAKCIÓJA
(LONDON.) A lapok nyilván sugalmazó céllal élénken foglalkoznak a Roosevelt üzenettel. Nagyrészt szerint a német és olasz válasz elutasító lesz, bár vannak egyes bizakodó sajtóhangok is. Döntő fordulatot itt Göring és Mussolini római megbeszélései jelenthetnek. Egyes hírek szerint, ha Rooseveltnek ez az akciója nem jár sikerrel, úgy az amerikai államfő újabb lépéseket tesz, hogy a világ 25 éves fegyverszünetét létrehozassa.

HITLER UTAZÁSA
(BERLIN.) Vasárnap este Hitler kancellár, mint utólag megállapították, Ostmarkba (volt Ausztria) utazott, hogy ott megismerje a német véderő legújabb korosztályainak eddigi kiképzési fokát.

TELEKI ÉS CSÁKY RÓMAI UTJA

(BUDAPEST.) Gróf Teleki miniszterelnök és gróf Csáky külügyminiszter ma reggel 7 óra 20 perckor elutaztak Rómába. Az indulásnál jelen volt az olasz követség teljes személyzete és a budapesti olasz fascio nagy küldöttsége. Gróf Vinczi, budapesti olasz követ a magyar államférfiakkal együtt utazott Rómába.

MERÉNYLET TUNISZBAN
(RÓMA.) A Stefani hiradása szerint tegnap Tuniszbán ismeretlen egyének revolveres merényletet követtek el több olasz ellen. A merénylők öt lövést adtak le, amelyek két olaszt súlyosan megsebesítettek, majd elmenekültek. A merénylet rendkívül nagy izgalmat keltett.

ANGOL-FRANCIA-OROSZ TÁRGYALÁSOK

(PÁRIS.) A francia-angol-orosz tárgyalások tovább folynak arra nézve, hogy Moszkva milyen természetű segítséget nyújtson adott esetben az ugynevezett védelmi frontnak.

A TANGERI HELYZET

(LONDON.) Hétfőn olyan hírek terjedtek el, hogy Tanger közelében nagyobb számú, mintegy 12-15 ezer főnyi spanyol és spanyol marokkói benschülött katonaságot összpontosítottak. A hiradás az érdekelt francia és angol politikai körökét élénken foglalkoztatja.

BIZALMATLANOK A NÉMETEK

(BERLIN.) A Deutsche Dipl. Pol. Korrespondenz szerint Roosevelt üzenetét a német közvélemény ugyanakkor fogadja. Az amerikai államférfiak európai szereplése tekintetében Németországnak igen rossz emlékei vannak, ezért nem hat meglepően, hogy a német közvélemény arra a fel-

fogásra hajlik, hogy tulajdonképpen ez a békeszózat a Németország és Olaszország bekerítésére irányuló akciónak egy álcázott megjelenési formája, amelynek sok megnyugtató tényre volna még szükség, hogy azt megfelelően értékeljék. Közlik a német lapok a brüsszeli „Nation Belge” hiradását is, amely szerint a nyugat számára eddig nem igen jelentett jót az a tény, ha az Egyesült Államok vezető tényezői beleavatkoznak Európa ügyeinek vezetésébe.

A HORVÁT-SZERB TÁRGYALÁSOK EREDMÉNYE

(BELGRÁD.) Hivatalos helyről származó hírek szerint a horvát-szerb megegyezés kérdésében ma, vagy holnap döntő fordulat várható. Bizonyosra veszik, hogy a horvát-szerb tárgyalások megegyezéssel végződnek és a megegyezés a következő pontok alapján jönne létre: A szávai, tulnyomó részben horvátoktól lakott bánágot és a tenger melléki bánágot egyesíteni és ezáltal egy körülbelül négy és félmillió, legfőképpen horvátok által lakott bánágot hoznának létre, amely az alkotmány keretein belül teljes autonómiát kapna. Ez az önkormányzat hasonlatos volna ahhoz, amilyent a volt Osztrák-Magyar Monarchiában az 1868. évi törvény alapján a horvátok élveztek. Az önkormányzat kiterjedne belügyi, igazságügyi, gazdasági és kulturális vonatkozásban mindazokra az ügyekre, amelyek nem érintik az ország érdekeit. A többi ügy közös maradna. Ezekre nézve általánosságban már meg is van a megegyezés, csupán a részletkérdések letárgyalása van még hátra. Az idevonatkozó megállapodásokat nem a jelenlegi kormány, hanem egy ugynevezett kis koalíciós kormány hagná jóvá, amely a jelenlegi kormánytól és a horvát parasztpárttól tevődnek össze. Cvetkovics miniszterelnök szerette volna az ugynevezett nagy koalíciót létrehozni, de ennél a tervnél különböző nehézségek merültek fel és így megvalósítása nem sikerült.

MIT IR A BELGA SAJTÓ?

(BRÜSSZEL.) (Rador.) A belga sajtó a DNB ügynökség jelentése alapján azt írja, hogy az üzenet Roosevelt államfő jószándékai mellett szól, de sok naivitás is van benne. A „Vingtieme Siecle” című lap sajnálja, hogy Roosevelt elnök, mielőtt üzenetét elküldötte, nem tanácskozta meg azt a világpolitika tanácsának többi olyan intézőjével, akiknek a közérdekeket képviselő szavai közzé kerültek.

(WASHINGTON.) A külügyminisztériumhoz Roosevelt üzenete alkalmából üdvözlő táviratok érkeztek Kanadából, valamint az összes délamerikai országokból Haiti, Honduras, Guatemala és Paraguay kivételével. E táviratok közlik, hogy az ismertették országok teljes mértékben hajlandók csatlakozni Rooseveltnek a béke fenn-

tartására irányuló akciójához. Londonban Baldwin volt miniszterelnök kijelentette, hogy Roosevelt üzenete bátor és államférfihez méltó cselekedet volt, amelyet remélhetőleg siker fog koronázni. „Ha bármilyen viszály keletkeznék — mondotta Baldwin — hinni akarom, hogy Anglia lakossága kivétel nélkül tudni fogja a maga kötelességét.” Montrealban a kanadai igazságügyminiszter méltatta Roosevelt lépésének jelentőségét és sürgette az összes békevágyó országok összefogását. A párisi lapok a német és olasz sajtó állásfoglalását ismertetik. Egyes lapok szerint Róma és Berlin sajtóállásponjtja nem teljesen egyező. Amíg a német sajtó élesen támadja Roosevelt kezdeményezését, addig az olasz sajtó lekötölte az üzenetet és egyes lapok annyi megjegyzést fűznek hozzá, hogy Roosevelt üzenetét eszközként szánta a béke megmentésére. A francia sajtó a Róma és Berlin állásponjtja közötti különbséget jelentősnek látja, amellyel szemben a berlini lapok közlik az olasz kormány felhivatalos jellegű véleményét, amely kijelenti, hogy a tengelyhatalmak teljesen egyetértenek abban a tekintetben, hogy a Roosevelt-i javaslatokkal szemben Berlinnek és Rómának nagyon sok jogos megjegyzése és kívánnivalója van. Ezeket nyilvánosságra fogják hozni. Lehetséges azonban, hogy a Roosevelt-i javaslatokra elutasító magatartást fognak tanusítani. Ezen a véleményen van a newyorki sajtó is — az olasz és német sajtóhangokból következőleg — bár egyes lapok nem adták fel a reményt, hogy sikerül mégis valami eredményt elérni. Amennyiben a Roosevelt-javaslatra mégis sor kerülne, úgy az Egyesült Államok itt azokat az alapelveket fogják képviselni, amelyeket Hull külügyminiszter a különböző kereskedelmi tárgyalások és egyezmények alkalmával már hangoztatott. Eszerint Amerika változatlanul a szabad kereskedelem álláspontján áll és ellene van az egyes országok ugynevezett önellátási politikájának.

ZOG KIRÁLY AMERIKÁBA KÉSZÜL

(PÁRIS.) A lapok szerint Zog albán király közelebből családjával együtt Angliába utazik, onnan pedig az Egyesült Államokba megy és állítólag ott kívánna letelepedni.

— MEZŐGAZDASÁGI ÉRTEKEZLET A KIRÁLYI HELYTARTÓSÁGON.

Ma a Szamostartomány királyi helytartóságán a tartomány körletében lévő mezőgazdasági kamarák és földműves iskolák kiküldötteinek részvételével nagyfontosságú mezőgazdasági értekezlet volt, amelyen dr. Tataru Coriolan királyi helytartó elnököt és résztvettek azon dr. Hodor Victor tartományi vezérbíró és dr. Tiberiu Hodor tartományi jogtanácsos, valamint Marina Mihail is. Az értekezlet résztvevői előtt dr. Tataru királyi helytartó hangsúlyozta a mezőgazdasági termelés, nagy jelentőségét, utalva arra, hogy a tartomány lakosságának nagy többsége földműveléssel foglalkozik. Hangsúlyozta, hogy erre való tekintettel fokozott gondot kell fordítani a mezőgazdasági termelés emelésére és az ide vonatkozó kiképzés fokozására és kijelentette, hogy idevonatkozóan nagyobb arányú beruházások fognak a tartomány területén rövidesen történni.

— **Aprilis 19-én, szerdán Bánffyhyunadon** a hadsereg számára lovakat fognak vásárolni. A hatóságok felhívják a lakosság figyelmét, hogy minél nagyobb számban jelentkezzenek a lovakkal, amelynek ellenértékét a vásárlás alkalmával készpénzben azonnal kifizetik.

— **Gázolt az autóbusz.** Tegnap délután fél 6 órakor az 591. Cluj jelzésű autóbusz elűtötte Coroian Gligore önkéntest, aki kerékpáron jött lefelé az Elisabeta uton az utestén. Az összeütközés következtében Coroian jobblábát törte. A helyszíntre kiszállott mentők a katonai kórházba szállították. A gázolás ügyében a katonai és polgári hatóságok együtt folytatják a vizsgálatot.

A női felelősség

Érdekes előadás-sorozatba kezdett a Kolozsvári Kath. Női Misszió. Az előadás-sorozat amint kezdeményezői mondják, a nő szociális felelősségének ébrentartására szolgál. Ennek megfelelően az előadók: Veress Ernő h. plebános, dr. Simó Emilia, Petrovay Tibor, Venczel József és Kés Adrienne a nőről, mint kulturális, gazdasági és közösségalkotó tényezőről és a nőnevelés kérdéséről tartottak, illetve tartanak előadásokat. A Katholikus Női Misszió előadás-sorozata kétségtelenül komoly jelentőségű.

Komoly jelentőségű azért, mert a nők társadalmi felelősségének felébrésztésére és ébrentartására valóban a leghatározottabban szükség van. Ebben a mai, egysúlyt kereső, feszültségekkel teli társadalmi és világhelyzetben, amely mindenki részéről csak fokozott éberséget, öntudatot, elhatározó szándékot és hivatásérzetet követel — nagyon, mondhatjuk így, teljes mértékben szükség van a nők szociális felelősség érzetére is. Nemcsak az anyákra, hanem a leányokra és minden nő társadalmi felelősség érzetére kivétel nélkül. Minden nő felelősség tudatára.

Azt szokták mondani, hogy a nő, az anya a lelke a családi életnek. Ebben a szólásmondásban pedig nagy igazság van. Hiszen az anyától, a nőtestvértől függ elsősorban, hogy miképpen alakul ki a családi élet bensősége és őszintesége abban a szűk körben, amelyet családnak neveznek. Az anyától függ, hogy miképpen formálódik ki gyermekeinek gondolkodása és ugynevezett társadalmi tudata és tőle függ, hogy milyen lesz a férj lelki és közösségi élete. A család bensőségességének, szeretet melegségének, jóságának tükröfénye kiragyoget messze a családi kereteken túl, ha az a tükrő, az anyai és női lélek, amelyből a szeretet sugarai kiáradnak — tiszta, fényes és homályosság nélküli.

Igen, rendkívül sok függ attól, hogy az anya, a feleség, a nőtestvérek miképpen alakítják ki a körülöttük élő családtagok, rokonok, férfiak lelkét, gondolkodását, miképpen formálják ki benne a lovagias, uri gentleman szellemet — a szó nemes és tiszta értelmében. Ehhez azonban szükség van arra, hogy a nő, az asszony, a családanya, a leánytestvér lelkében mélységesen érezze is át a maga nemes hivatását és felelősségérzetének teljességét.

Az élet ezer és ezer példája bizonyítja, hogy az igazi, nemeslelkű anyáknak, feleségeknek, leánytestvéreknek hozzátartozói, férjei, gyermekei, testvérei az élet sok irányu cselekvéseiben a társadalom különféle megmozdulásaiban a szociális felelősségérzet teljesítésében, a társadalmi gondoskodásban méltóképpen meg tudták állani a helyüket. Alkottak, intézményeket teremtettek, példaadó munkásságot fejtettek ki, gazdag és szép eredményekkel ajándékozták meg a világot, amely talán csak a férfi cselekvéseinek messze kiható eredményeit és lelkének nemes kisugárzását látta és nem is sejtette, hogy ezeknek a szép és gazdag eredményeknek igazi sugárforrása valójában egy-egy fiatal, nemes és tiszta női lélek volt.

Tudjuk jól, hogy az igazi, nagy női lélek ebben a szerény visszahúzódásban és háttérben maradásban a családi élet mélységes bensőségességében szereti leginkább kiélni magát és lelkéhez ez is illik a legjobban. De tudjuk azt is, hogy a nagy férfi-akarások az igazi tehetségek és lángelmék eredményei és művei végső fokon anyák, testvérek, feleségek lelkének áldottságára és isteni szellemiségére vezethetők vissza. Ez viszont tulajdonképpen a női felelősségérzetnek titokzatos megnyilvánulását jelenti, de amely felelősségérzetet nemes formában erősíteni, tudatosítani, állandóan kisugárzóvá tenni, szent és áldott feladat. Mert ez az asszonyi, női lélek kisugárzás csodálatos ajándékokkal lepheti meg a világot akkor, ha megnyilvánulásaiban nemcsak ösztönyszerű megérzés, hanem minél jobban a tudatos felelősségérzet

Személyes benyomások és élmények Albánia földjéről

Albánia a világ érdeklődésének középpontjában

(CLUJ-KOLOZSVAR.) Egy hét óta a világ érdeklődésének középpontjába került Albániát mutatjuk be az alábbiakban egy olvasónk tollából, aki a világháború alatt hosszú időt töltött a Balkánon és alkalma volt közelebről megismerni egy országot, mint annak lakói.

— A 20 évvel ezelőtti Albánia — s ahogy az albán népet alkalmam volt megismerni, még ma is — egészen különleges helyet foglalt el Európában. Mintha egy teljesen idegen világgrészen járnánk, a kulturának és a kultúra vívmányainak még a nyomát sem találjuk. AZ 1912-ben önállóvá vált Albánia súlyos harcok színtere volt a világháború folyamán és az országukat elárastó különböző nemzetiségű hadseregek által otthonaikból kiűzött lakosságot, amennyiben lehetett, még inkább visszavetette kezdetleges életkörülményeiben.

Egy mozdony — egy kocsi

Az Attivárii kikötőig vitt hajónk. Innen Montenegró egyetlen vasutján, amelynek viaduktok és alagutak tömkelegéből álló pályáját Viktor Emánuel olasz császár építtette apósának, Nikita volt montenegrói uralkodónak, egy mintegy 2000 méter magas vízválalásztól át vezet az ut a Szkutari-tó északnyugati kikötőjébe. A vonat pályájának nehézségeire jellemző, hogy egy mozdony mindössze egyetlen kocsiából álló szerelvényt vitt, vagyis minden egyes vagon külön mozdony kellett felvonjon a tetőre. A montenegrói és albán határ a Szkutari-tó közepén húzódott keresztül. Albán oldalon fekszik Szkutari. Egy-két jellegzetesebb épületén kívül mindössze a török uralom emlékeként megmaradt mecsetek karcsúnak karcsú, de ütőkopott tornyai azok, amelyek felkelhetik a kíváncsiságot. Szkutari maga egyébként inkább egy halász falura emlékeztet, közvetlenül a víz partjára épített házaival és a mindenholnan előmeredő halászhálóival. Szkutariból egy, a német expedíciós hadsereg által felállított keskenyvágányú tábori vasut vezet Durazzóig. Durazzónak a kikötője csoda szép látványt nyújt. Gyönyörű, hatalmas, szinte kör alakú öbölben fekszik. Akkoriban még Durazzo sem mutatott sokkal többet, mint Szkutari. Az összbenyomást talán legjobban az al lehetne jellemezni, hogy úgy kép-

zeli magát az ember Durazzóban, mint ha egy már leszerelt nyári kerthelyiségben járna az ember, ahol ugyan még megvannak a csupasz deszkafalak, de valami szomorú szegénység, elhagyatottság terjed mindenfelé. A tengerparton lefelé már csak Tirana marad, az új Albánia fővárosa. Ez olasz kézen volt a háború utolsó két esztendejében és így nem volt alkalmunk közvetlen benyomást szerezni róla, azonban minden bizonnyal ez sem mutatott többet, mint Szkutari és Durazzo.

Albánia jellegzetességei

Albánia jellegzetessége nem is a kikötő városában mutatkozik, hanem az ország belsejében. Durazzót elhagyva, elsősorban is az tűnik az ember szemébe, hogy utnak, járműnek nyoma sincs. A tengerparttól néhány száz méterre már elkezdődnek a hegyek, a kietlen, kopasz dombok láncolata. És ezzel tökéletesen vége szakad még csak a kultúra látszatának is. Falvak a legnagyobb ritkaságnak számítanak és alig néhány van az egész országban. A házak teljesen különállóan egy-egy dombnak a tetejére épültek. Oldaluk faragatlan terméskő, amiből több van Albániában, mint kellene. Kerítést, udvart nem ismer az albán. Házuk mind egyforma rendszer szerint épült egy emeletes ház, hatalmas kapubejárattal. A földszinten az ablakok helyett lőréses pótlják és az egyetlen helyiséggé kiképzett alsó traktus képezi az albánok udvarát, felszerelt, istállóját. Ablakai a házaknak csak az emeleten vannak. Rendkívül jellegzetesek ezek is. Egyszerű fatáblák, bennük két-három félhold és csillag alakú nyílással. A belső albán az üvegnek még a fogalmát sem ismeri. Ivóedényeik kivájt tökök, jobb esetben fakupák, vagy gyönyörűen cizellált rézedények. Az albán házak butorzatát mindössze egy alig arasznyi kerettel ellátott asztallap és az egyik fal mentén végighúzódo falóca képezi. Ezen kívül legfeljebb a gabonának és takarmánynak szánt hordályt találhatjuk. Az asztal, ha nincs használatban, a falon függ. A lakószobáknak tetőzetét a háztető képezi, ami egymásmellé rakott kettéhasított fatökökből áll. Kemence, miután éghajlatuk ezt nem is követeli meg, egyáltalában nincs. Az albán család fő este odakuporodik a lóca egyik végére és

a család többi tagjai utána sorrendben nekitámaszkodva alusznak. Ha az albán egyszer felvesz egy ruhát, azt csak akkor hagyja el a testét, ha leszakadt már róla. Ez és az a körülmény, hogy Szorósan együttélnek háziállataikkal, okozza azután azt, hogy a tömördek bolha rengeteg kinszenvedést szerez az idegennek.

A harcias albán

Az albán egyetlen tekintetben, a fegyverben üz luxust. De ez is csak a kinézésére vonatkozik, mert legtöbbje ma is hosszú csövű, elültöltős gyuta-csos puskát használ. Az albán nők helyzete kétségbeesítő. Jellemző erre, hogy nem egyszer látni házaspárt, amint meg valamelyik község felé és a feleség kétrét görnyedve a terhe alatt, köt vagy fon még az uton is és a férfi mögötte kocog cigarettázva apró lován. Hát cigarettázni, azt tudnak az albánok. Dohányaik a legkitünőbbek és a legválozatosabbak. Zamatjuk utolérhetetlen, talán csak a hollandindiai dohánnyal lehet fel velük a versenyt természetes illat és zamat tekintetében. Az albán nem olyan apró szelletekben veszi a cigarettapapírt, mint általában szokás, hanem egész ivben és egyéni izlésének megfelelő nagyságu darabokra maga szabja fel. Reggel rágyújt egy cigarettára és a többit az előbbinél gyújtja meg. Egész nap ki nem esik a szájából. Szkutari-ban, Durazzóban, Betáiban az uccán árulják a dohányt. A dohányárus leterit néhány gyékényt egy forgalmasabb helyre, egyike rákuporodik és a többire kiteríti maga elé a különböző színű és erősségű dohánnyal csomóit. Mellette egy bögrefélében cukrosviz, amiből időnként a szájába veszi egy-egy kortyint és — bocsánat — körülköpi vele a dohányt. Mert az albán csak bizonyos nedvességű dohányt sziv.

A házasság Albániában

A házassági intézmény is egész különleges Albániában. A leányt 10—12 éves korában formálisan eladják egy rendszerint nála harminc-negyven évvel idősebb embernek, aki mellett aztán 20 éves korában már tökéletes vénasszonnyá lesz.

Még csak egyet. Egy alkalommal pihenőben voltunk olyan területen, amelyet nem irtott még ki a katonaság. Egy családnál szállásoltak el. Amikor felkerestem a házigazdát, hogy bemutakoztam neki, a legnagyobb udvariassággal fogadott és intézkedésére fia behozott egy óriási méretű ragyogó réztálcán egy ugyanolyan kancsót és mellette néhány alig a mi pálinkás poharaink mértékét megütő csészécskét. Az öreg albán nagy reverenciával kitölt két pohárba valami párolgó fehér folyadékot. Brr! Később tudtam meg, hogy kecsketej volt.

Albánia a kezdetlegesség és szegénység országa csak mint stratégiai pont jöhet számításba Európa népei előtt, de gazdaságilag az olaszoknak kell felvirágoztatni.

(M. P.)

Tartson lépést a koval...

RUHÁIT FESTESE ÉS TISZTITTASSA
A MODERN VEGETÉSZETTEL DOLGOZÓ

CZINK-GYÁRBAN

vezeti. Eppen ezért csak teljes mértékben helyeselné lehet azt az akciót, amely értékes és tanulságos előadás-sorozat keretében hivatott szakemberek megvilágításában, tárja fel a nők szociális felelősségének minden vonatkozását és megnyilvánulási lehetőségét. Kolozsvár nőinek pedig minél inkább élniük kell ezzel a kedvező lehetőséggel, hiszen bizonyos, hogy ez a tartal-

mas előadás-sorozat lelki értékekben csak mélyíteni, gazdagítani fogja őket és olyan tanulságokkal telíti meg a lelküket, amelyek az elkövetkezendő időkben még sok-sok szépséggel fogják a mi mindennapi életünket megszépíteni és átlakosítani. De nemcsak a miénket, hanem az egész emberiségét is.

(t.)

— Klima-szabályozóval látják el a buvárhajókat. A tengeralfutárókban a hőség olyan magasra szokott emelkedni, hogy a legénység nem bírja sokáig elviselni s ez nagyon befolyásolja a buvárhajók harcietjét. Az Egyesült Államok haditengerészete most klimaszabályozó berendezéssel látja el a tengeralfutárókat. A próbák szerint tíz napig a víz alatt maradhatnak ezek a hajók s a legénység teljesítőképesége aránylag nagy marad még tíz nap után is.

— Nemzeti szolgálat! Jelentkezél? Londonból jelentik: Anglia legnagyobb plakátja a londoni Waterloo-híd közepébe 500 méter magas, hat méter széles viortlavá-szonra festett felhívásnak ez a szövege: „Nemzeti szolgálat! Jelentkezél?” A toborzó bizottság több londoni téren és parkban is hasonló óriás-plakátokat akar elhelyezni.

ABESSZINIAI KALANDOK

IRTA: FORSTER GYORGY

(15.)

Hirtelen elhatározással balra kanyarodott, amerre csalisos liget sötét körvonalai látszóttak. A kórházban napok óta alig mert enni valamit, miután tudta, hogy könnyen megmérgezhetik ez a koplalás most éreztette a hatását. Pár perc alatt be kellett látnia, hogy izmai felmondják a szolgálatot; a szívós üldözők hamarosan utólérik.

A liget szélén hosszan elhúzódó palánkot pillantott meg; arrafelé rohant s erejének végső megfeszítésével sikerült rajta keresztüljutnia.

Most már eltűnt az üldözők szeme elől, de azért nem állt meg; tovább rohant a széles virágágyak között és csakhamar ápolt konyhakertjébe jutott.

Keresztülvágott rajta s vékony élő-szőnyeg mellett egyszerre csak abban a ligetben találta magát, amely felé első rohanásában menekült.

Kikergett egy tüskés cserjét s lehasalt mögötte, hogy némileg megpihenjen. Jól tudta, hogy még koránt sincs túl a veszélyen; de a tüskés bozótban legalább meghúzódhatott, amíg az üldözők portyázó csapatai visszavonulnak. Az éhség azonban nem hagyta nyugodni; amint egy kissé elcsendesedett a környék, óvatosan továbblopózott arra, amerre a várost sejtette. Tudta jól ugyanis, hogy az afrikai part bazárjaiban éjszaka még hangosabb élet zajlik, mint a forró nappali időben.

Alig tízperces gyaloglás után elérte az európai negyed első házait s nagy távolságban az ucca tulsó végén megpillantott egy nyitott csapszéket is. Meggyorsította lépteit s nemsokára belépett a hangos ivóba.

A gajdoló matrónnépségről s a színes csöcselétről nem volt nehéz megállapítani, hogy valahol a kikötőnegyed mélyén lehet. Ennek megörült, mert itt kellett legkevésbé tartania a felismeréstől.

Leült a legtávolabbi sarokban s ürühust rendelt savanyu borral. Sokat és mohón evett. Azután fizetett és kilépett a világos éjszakába, hogy most már megkeresse Enver paşa szobrát.

Alig tett azonban pár lépést, amikor a ház árnyékából hirtelen egy alak nőtt ki s a szeme előtt kés pengéje villant.

Villámgyorsan lebukott s gyors mozdulattal sikerült elkerülnie a halálos szurást. A következő pillanatban már ő vetette magát támadójára s míg jobb keze hatalmas ütéssel földre terítette az utonállót, baljával sikerült megragadnia a kést. A küzdelem így javára dőlt el és pár erőyes ütéssel végképpen harcképtelenné tette a támadóját.

Varsay azonban most már nem akart félmunkát végezni. Feltérdelt és hatalmasan megrázta a fickót:

— Hé... térj magadhoz, vagy kirázom belőled a lelket...

— Buana, ne bántás...

— Új fel, gazember... ha azonban kiabálsz, vagy szólni akarsz, a saját késeddél szurlak agyon!

A benszülött feltápáskodott s ijedten hőkölve vissza, amikor a torkán érezte a saját kését.

— Felelj azonnal, ki biztatott fel arra, hogy megtámadj?...

— Senki, buana... magamtól tettem.

— Ne hazudj, mert a torkodba szalad a kés. Felelj...

— Nagy úr volt, buana, rengeteg talér csörgött a zsebemben...

— A szolgálja vagy?

— Nem, uram, csak azt tudom, hogy merre lakik.

— Akkor állj fel és vezess oda.

— Azt ne kívánd, buana... Gondhar színe előtt mind a kétőnknek meg kell halni.

(Folytatás következik!)

Szent ereklyéket mutattak be Párisban a nagy nyilvancosságnak

(PÁRIS.) A húsvéti ünnepek alkalmával a Notre Dame székesegyházban néhány ritka ereklyét mutattak be, köztük egy szeget, amellyel az Üdvözítőt keresztifára szegezték, egy szilánkot a szentkeresztből és egy darabot a Üdvözítő által viselt tövis koránáról. Juliusban pedig Villenutseben vallási ünepszékek keretében ült meg 700 éves évfordulóját annak, hogy Lajos francia király annak idején megkapta az Üdvözítő töviskoronáját, amelyet az uralkodó testvéreivel együtt gyalog vitt el a francia fővárosba. Ott azután egy kis görög templomot építettek a tövis korona megőrzésére és ez a többször kibővített és átépített templom ma is a görögök egyik legszebb emléke.

Az Üdvözítő fejére helyezett tövis korona sorsáról sokáig semmi bizonyosat sem tudtak. A XIV. században azonban Konstantinápolyban a véletlen folytán előkerült ez az évszázadokon át a család birtokában volt tövis korona, amely különleges ziziphus elnevezésű fából készült 25 centiméter hosszúságú. Ez a tövis korona került később Franciaországba a királynak adott ajándék gyanánt. A koronát még későbbben egy kristály-dobozban helyezték el, amelyet egy Poussielquen Russan nevű ékszerész készített III. Napoleon császár rendelése alapján 1865-ben.

A további tudományos kutatások során megállapították, hogy ezt a tövis koronát Jézus tanítványai őrizték és adták át egymásnak. Nola Szent Pál feljegyzéseiben azt állítja, hogy a tövis korona a 409. és 431. évek között Jeruzsálemben volt. Az 570. évben Anton püspök a jeruzsálemi Sion bazilikában látta a tövis koronát, amelyről 300 év múlva Berbard szerzetes emlékezik meg 944-ben Foucher Jeruzsálemből

Dijonba visszatérve, feljegyzé, hogy a tövis korona VII. Porfirogenitos Konstantin császár, szent ereklyéi között Szerepel Konstantinápolyban. Később Komnen Sándor császár egy flandriai Roberthez intézett levelében emlékezik meg a szent koronáról. Majd egy Dániel nevű orosz szerzetes, Franciaországban járva az 1200-as évek elején említ fel, az értékes szent ereklyét. 1238-ban Bauduin bizantin uralkodó, aki tulajdonképpen csak trónbitorló volt, pénzügyében lévén, Lajos francia királytól kért segítséget és megígérte, hogy ennek ellenében a szent koronát neki juttatja. Az egyezség létre is jött és a drága ereklyét két domokosrendi szerzetes Longjumeau Jakob és Andrei hozták magukkal Konstantinápolyból. Előzőleg azonban még jelentős összegeket kellett kifizetniük gazdag velencei kalmároknak, akik a rónbitorlóknak hatalmas összegeket kölcsönöztek, amelyekre fedezetül Bauduin a drága ereklyét kötötte le. A szent ereklyékért végső eredményben 177.300 livret kellett akkoriban kifizetni, ami ma sokmilliót ösztösznek felel meg. 1239 augusztus 31-én hozták el a domokosrendi szerzetesek a szent koronát Villenauvebe, majd onnan a királyi menet vitte magával fényes keretek között Párisba. A menetben ott volt az uralkodón és testvéreivel Lajos király édesanyja, Anjou Károly herceg, Inceburg dán királyné, Fülöp Ágoston király özvegye és sok más előkelőség. A szent tövis koronát most a Notre Damei bemutatás után a Szent Miklós templomban fogják majd kiállítani, amely tulajdonképpen az 1248-ban épített I., a Szent tövis korona megőrzésére épített templom többszörös restaurálásából és kibővítéséből született meg és áll ma is a régi helyén.

MOONSUND a Balti-tenger Gibraltára

(LONDON.) Esztoria területének 8 százaléka Balti tenger, egyik legnagyobb szigetének, az ugynevezett Moonsund félszigetnek területéből áll, amelyet észti nyelven Saaremaa Saares tiknek neveznek. Ez négy nagyobb és sok száz kisebb szigetből áll. A félsziget egész területe 3972 négyzetkilométer. Az összes szigetek azon a helyen fekszenek, ahol a Balti-tengert négy ut vonal keresztezi. Ezek közül kettő Keletnek, egy Északnak és egy pedig Nyugatnak vezet.

Hadászati szempontból a szigetek rendkívül jelentősek, mert birtoklásuk révén könnyen lehet ellenőrizni a finn-öbölbe való bejutást, hasonlóképpen a Rígába való bejutást is. A félsziget hadászati jelentősége már húsz évszázadok óta nyilvánvaló. A XII. század óta a Balti-tenger vidékén fekvő özsze államok mind és állandóan vetelkedtek ezeknek a területeknek birtoklásáért. Az őslakosságot alkotó észtek többek között a németekkel, a dánokkal és a svédekkel vívtak érte harcokat. 1609-ben az Oroszország és Svédország közötti háború idején az angol hajóraj ezt a helyet használta fel tá-

madási bázisul. Krimháború idején pedig az angolok a sziget egy részét megszállták. A félsziget hadászati jelentőségét felismerve, Oroszország 1836 óta megkezdte itt a különféle erődítési munkálatokat. A XIX. század végén azután az orosz kormány részletes tervet dolgozott ki abból a célból, hogy itt hatalmas flottabázist teremtsen. Ezt a tervet részben a világháború idején valószínűsítették meg. Azonkívül, hogy flottabázist teremtettek itt háború esetére, hatalmas erődítéseket is építettek itt, amelyek a Moonsund övezet erődítményének neveztek. Ez az övezet, nagy szerepet játszott a világháború idején, mert egyfelől megvédte Észtország partvidékeit, de ugyanakkor biztosította a Nagy Péter, erősség — ma Tallin — biztonságát, továbbá Pétervár, vagy a mai nevén Leningrád biztonságát is. Amikor azután Észtország a világháború után megszületett, az észtek fokozott mértékben erősítették meg egész Moonsund területét, úgy, hogy ez a Balti-tenger valóságos második Gibraltárának tekinthető és háború esetén rendkívül nagy hadászati értéket képvisel.

Amikor a halak előre jelzik a földrengést

(TOKIÓ.) Történelmi feljegyzések és statisztikai adatok alapján, Japán és az azt környező szigeteket sújtja legjobban a földrengés. Itt a földrengés a legerősebb és így a legnagyobb kár is itt éri a lakosságot. A japánok a vulkánok kitörését mindig a földrengés előfutárjának tekintik. Lávaömlés, és földrengés a japánok réme ósidőktől fogva. Érdekes felfedezésre jutottak ezzel kapcsolatban a természetbúvárok. Japán legtöbb folyójában egy igen érdekes halfajta él, amely előre megérzi a közelgő veszélyt. Ezt a halat hamarosan el is nevezték uszó szeizmográfának (uszó földrengésjelző készüléknek). A földrengésjelző halak különösen az

1924-ben bekövetkezett földrengéssel járó pusztítások után vonták magukra tudományos körök figyelmét. Ez a párnai halfajta a közelgő veszély idején igen nyugtalanul viselkedik és legtöbbször valóságos menekülni igyekszik a vízből. Mire vezethető vissza a halak érzékenysége, ez eddig még titok. Anynyit sikerült megállapítani, hogy már a földrengés előtt négy-öt órával nyugtalanodni kezdenek ezek a különben is virgonc vízi állatok és nyugtalanosságuk a földrengés közeledtével egyre nő...

A tokiói hatóságok a hírlapokban és a rádió útján felhívták a lakók figyelmét a földrengésjelző halra, sőt akadt

néhány módosabb halkereskedő, akik ezeket a hasznos állatokat a szegényebbek számára ingyen osztogatják. Ezzel remélik, hogy a lakosságot sok kártól mentésithetik.

A felhívásnak meglett az eredménye és most minden japán házában, ahol eddig is akváriumot tartottak az emberek, az aranyhalakon kívül szeizmográf illetve földrengésjelző halakat siettek beszerezni.

— Különleges bélyegeket bocsátanak ki a Hitler ünnepek alkalmával Berlinből jelentik: A német postagazgatóság elhatározta, hogy Hitler kancellár születésének 50-ik évfordulója alkalmából különleges 2 és 38 pfennig bélyegeket bocsát ki. A bélyegeket Hitler kancellár szülővárosában 1938 március 12-én történt látogatását fogják rajzában megörökíteni. Ezeket a különleges bélyegeket a rendes postabélyegeket mellett fogják használni és a belőlük származó többletbevétel a Führer rendelkezésére álló kulturális alap céljaira fogják felhasználni.

— Rádiódíj fizetés — természetben. A délamerikai rádióársaság a rádió népszerűsítése érdekében elrendelte, hogy ezután az előfizetési díjakat a hallgatók természetben is fizethetik. Tévedések elkerülése végett mindjárt körül is írta pontosan, hogy mit ért ezalatt. Lehet fizetni gabonában, kávéban és cukornádban is. A farmerek körében élénk visszhangot keltett ez az ötlet és elhatározta a kávétermelő szindikátusa, hogy ha legközelebb ismét többtermelés következne be az illetvényeken, akkor nem fogják a fölösleget a régi szokás szerint megsemmisíteni, hanem előfizetnek egymillió rádiókészülékre, úgy, hogy Braziliában előreláthatólag minden munkásnak rövid időn belül rádiója lesz.

— Jó dolguk van a svéd újságírók. Svédországban jó dolga van az újságíróknak, négy-öt „standja” is van mindegyiknek. Minden reggel kiviszi a megfelelő újságmenyiségeket, kirakja a polcokra, odateszi fatányérba a szűk séges aprópénzt és mint aki jól végezte dolgát, otthagy csapot-papot s megy, hogy a napját valamilyen más munkával is értékesítse. Még egyetlen egyszer sem fordult elő, hogy este kevesebb pénzt találtak volna a tányérkákbán, mint amennyi a megvett újságok ára. Többlet azonban jópárszor mutatkozott, minek oka az, hogy kifogy az aprópénz és a „gavallér” újságvásárló kerekpénzzel fizet. Minden rosszakaratú összehasonlítás célzata nélkül említsük meg, hogy nálunk a szénkereskedés ajtajához néha három láncot is odakötik a „cégért”, a köteg aprófát.

— Három utódot is találtak a Dalai Lámának Bombayból jelentik: A thajai hadiságok három fiúcskát találtak, akikről felteszik, hogy az öt évvel ezelőtt elhalt Dalai Lama lelke költözött beléjük. A három jelölt Lhassába viszik, ahol sorshuzás útján határozzák meg, amelyik közülük az igazi „inkarnáció”, aki az elhunyt lama utóda lesz.

— A török nők öltözködése. A török kormány erőyes intézkedéseket hozott, hogy az állami hivatalokban szolgálatot teljesítő női alkalmazottak a jövőben nagyobb gondot fordítsanak öltözködésükre. Azt hínné valaki, hogy talán hivatali gondjai miatt elhanyagolták magukat, vagy nem tellene fizetésükből elegáns toilletekre. Nem, éppen ellenkezőleg áll a helyzet, a hivatalos rendezet kemény szavakkal kel ki a nők túlzó, fényűző és kihívó öltözködése ellen. Most élénk vita tárgya Törökország hölgytársadalmában, vajjon van-e joga egyáltalán az államhatalomnak, hogy ilyen rendszabályokhoz nyúljon. Mindenesetre furcsa tünete korunknak, a divatorületnek különböző szélsőségei és csak gratulálhatunk az erőyeskező belügyminiszternek, de egyben szerény részvétünket is kifejezzük, hogy ismervén a hölgyek könnyen haragvó természetűek. Bizonyára ott is csak olyanok, mint nálunk és a rendezet kiadóját jó darabig valószínűleg igen sok kolleganője fogja emlegetni, ha nem is éppen a legszívesebben és a legnagyobb szeretettel.